

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2019

36. SREČANJE

**PESEM, KI TI PREPEVA PRAVLJICE –
ANALIZA BESEDIL GLASBENE SKUPINE TABU**

RAZISKOVALNO PODROČJE: SLOVENSKI JEZIK

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtor: LENA HEBAR

Mentor: DANIJELA PEČANAC
Šola: OŠ MARTINA KONŠAKA MARIBOR
Število točk: 142/ 170
Mesto: 2
Priznanje: srebrno

MARIBOR, FEBRUAR 2019

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2019

36. SREČANJE

**PESEM, KI TI PREPEVA PRAVLJICE –
ANALIZA BESEDIL GLASBENE SKUPINE TABU**

**RAZISKOVALNO PODROČJE: SLOVENSKI JEZIK
RAZISKOVALNA NALOGA**

MARIBOR, FEBRUAR 2019

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	8
2	NAMEN NALOGE	9
3	HIPOTEZE	10
4	METODOLOGIJA DELA	11
5	SLOVENSKA GLASBENA NARODNA ZAVEST	12
5.1	Zakon o medijih.....	13
5.2	Lestvice največkrat predvajanih skladb.....	14
6	ANALIZA BESEDIL SKUPINE TABU	17
7	ANALIZA ANKET	22
8	ZAKLJUČEK	39
9	DRUŽBENA ODGOVORNOST	43
10	PRILOGE	44
10.1	Natančnejša razlaga uvrstitve skupine Tabu na Lestvice največkrat	44
	predvajanih skladb.....	44
10.2	Intervju z Iztokom Melanškom.....	46
10.3	Preglednica najljubših pesmi anketiranih učencev	46
10.4	Anketni vprašalnik.....	52
10.5	Intervju z dr. Miranom Pustoslemškom	46
11	VIRI IN LITERATURA	57

KAZALO PREGLEDNIC

PREGLEDNICA 1: Uvrstitev skupine Tabu na Lestvice največkrat predvajanih skladb	15
PREGLEDNICA 2: Analiza besedil skupine Tabu.....	17
PREGLEDNICA 3: Kje najpogosteje poslušáš glasbo?	24
PREGLEDNICA 4: Koliko ur dnevno poslušáš glasbo?	25
PREGLEDNICA 5: Katero zvrst glasbe najraje poslušáš?	25
PREGLEDNICA 6: Se ti zdi, da je v medijih dovolj slovenske glasbe?	28
PREGLEDNICA 7: Si v medijih želiš slišati več slovenske glasbe?	28
PREGLEDNICA 8: Katero slovensko skupino najraje poslušáš?	28
PREGLEDNICA 9: Kdo je tvoj najljubši slovenski izvajalec?	30
PREGLEDNICA 10: Tvoja najljubša slovenska pesem?	31
PREGLEDNICA 11: Izberi refren, ki ti je bolj všeč.....	33
PREGLEDNICA 12: Analiza učencem najbolj všečnih besedil.....	38

KAZALO GRAFIKONOV

GRAFIKON 1: Ali vsak dan poslušáš glasbo?	23
GRAFIKON 2: Vsakodnevno poslušanje glasbe	24
GRAFIKON 3: Prikaz glasbenih zvrsti.....	26
GRAFIKON 4: Katero glasbo najraje poslušáš?.....	27
GRAFIKON 5: Se bolj osredotočáš na besedilo ali na glasbo v pesmi?	31
GRAFIKON 6: Se osredotočáš na celotno besedilo ali zgolj na refren?	32
GRAFIKON 7: Prikaz refrenov	37

POVZETEK

Raziskovalna naloga prikazuje odnos slovenskih mladostnikov do lastnega jezika. Skozi raziskavo in analize so se mi porajala vprašanja, zakaj učenci raje poslušajo tujo glasbo, če pa že poslušajo slovensko, zakaj ravno izberejo tisto, ki ni kvalitetna. Prav tako me je zanimalo, zakaj sploh nimajo želje po poslušanju slovenske glasbe ter na kakšen način mladostnikom približati lasten jezik in preprečiti mačehovski odnos do njega. Za odgovore sem prosila dr. Mirana Pustoslemška, psihiatra in kulturnega antropologa. Prav tako sem podrobneje analizirala besedila glasbene skupine *Tabu*. Njihove pesmi se že od izdaje prve zgoščenke uvrščajo na SAZAS-ove *Lestvice najbolj predvajanih pesmi*. Skozi raziskavo sem opazila, da v besedilih pravzaprav pripovedujejo ljubezensko zgodbo v rimah. Intervjuvala sem njihovega pisca besedil in basista skupine, gospoda Iztoka Melanška. Zakaj pa poslušalce prepriča prav ljubezenska tematika, mi je odgovoril dr. Zoran Milivojević, psihoterapevt, ki mu pravijo zdravnik za ljubezen. Ob analizi pridobljenih anket sem ugotovila, da je najstnikom bolj všeč tuja glasba in da se na besedila v večini primerov ne ozirajo.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici, ki me je vzpodbujala in mi pomagala pri nastajanju raziskovalne naloge. Hvaležna sem učencem naše šole, ker so rešili ankete in mi s tem pomagali pri raziskavi. Prav tako se zahvaljujem piscu besedil in basistu skupine *Tabu*, g. Iztoku Melanšku, ter psihiatru in kulturnemu antropologu, dr. Miranu Pustoslemšku, ker sta si vzela čas, da se lahko z njima pogovorim in opravim intervju. Hvaležna sem dr. Zoranu Milivojeviću, psihoterapevtu, ker mi je odgovoril na vprašanje. Pri pridobivanju podatkov mi je bila v veliko pomoč tudi ga. Ana Vrtnik iz Združenja SAZAS, za kar sem ji zelo hvaležna.

Vsekakor mi brez družine, ki mi je ves čas stala ob strani in pomagala pri nastajanju raziskovalne naloge, nikakor ne bi uspelo. Zato iskrena hvala vsem družinskim članom.

1 UVOD

Sokratova misel *Radovednost je pričetek modrosti* strne začetke nastanka te raziskovalne naloge. Želja po raziskavi je nastala prav zaradi radovednosti. Med vrstniki ne slišim več stavka, ki bi bil v celoti slovenski. Naša vsakdanja komunikacija je sestavljena iz morja tujk in popačenk. Spraševala sem se, kako je prišlo do tega in kaj lahko sedaj naredimo. Ker najstnikom zaradi uporništva ni dobro ničesar vsiljevati, sem se spomnila, da je prav glasba tista, ki bi lahko na podzavestni ravni vplivala na naše negovanje jezika. Moči glasbe ne smemo zanemariti. A vendarle se je porajalo veliko vprašanj, na katera sem upala, da bom ob raziskovanju dobila odgovore. Med drugim me je zanimalo, če vrstniki radi poslušajo slovensko glasbo in v kolikšni meri jim je besedilo pomembno.

Na spletni strani SAZAS-a (*Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito glasbene avtorske pravice Slovenije*) sem si ogledala *Lestvice največkrat predvajanih skladb* od leta 1998 do 2016. Radovedna sem bila, če obstaja kateri slovenski kvalitetni izvajalec, ki je uspel v vseh teh letih prepričati publiko in obstati na lestvicah. Ugotovila sem, da je skupina *Tabu* tista, ki je od izida svojega prvega albuma, leta 2000, in vse do leta 2016, sprejeta na slovenski glasbeni sceni. Zato sem se odločila za analizo njihovih besedil (55), saj me je zanimalo, kaj vse mora vsebovati, da pritegne širšo javnost. Pri analizi me je zanimala zunanja zgradba pesmi (kitice, verzi, število besed, rime), tema, motiv ter prisotnost slogovno zaznamovanih besed. Prav tako sem preverila *Lestvico največkrat predvajanih skladb tujih avtorjev* in se osredotočila predvsem na besedila. Ta so se mi zdela zelo revna v primerjavi z našimi.

Vsa raziskava v povezavi s slovenskimi besedili me je pripeljala do *Zakona o medijih*, zato sem predvsem na spletu poiskala

odgovore, kaj pomeni in za kaj si prizadeva. Morda je ključ do večje poslušnosti in s tem negovanja jezika prav v njem. Ali pa obratno in bi zaradi prenasičenosti s slovensko glasbo prišli do nasprotnega učinka ter se na besedila več ne bi osredotočali.

2 NAMEN NALOGE

Zadala sem si več ciljev, in sicer:

- Ugotoviti, čigava besedila slovenskih izvajalcev so nas skozi vsa ta leta najbolj prepričala.
- Skozi analizo besedil ugotoviti, kaj je recept za kvalitetno in poslušljivo slovensko besedilo.
- Skozi primerjavo slovenskih in prevedenih angleških refrenov¹ v slovenščino priti do odgovora, kateri izmed ponujenih vrstnike bolj prepriča.
- Ugotoviti, v kolikšni meri slovenski mediji upoštevajo *Zakon o medijih*.
- Ugotoviti, ali so tuji avtorji res bolj poslušani kot domači.
- Raziskati, če slovenski vrstniki res poslušajo nekvalitetno slovensko glasbo.
- Poiskati načine, kako povečati poslušnost slovenskih izvajalcev.

---

¹ Prevod Klemen Markelj, mag. prof. slov. in ang.

3 HIPOTEZE

Zastavila sem si naslednje hipoteze:

- Tuji izvajalci so med slovensko mladino bolj poslušani kot domači.
- Slovenski vrstniki raje poslušajo nekvalitetno slovensko glasbo.
- Kvalitetna slovenska glasba je poslušljiva.
- Prevod angleških besedil v slovenščino bi poslušalcem postal nezanimiv.
- *Zakon o medijih* ima moč vpliva na glasbene navade Slovencev.

Znotraj ankete so bile hipoteze sledeče:

- Dečki raje poslušajo glasbo kot dekleta.
- Slovensko glasbo raje poslušajo osmošolci in devetošolci.
- Dekleta raje poslušajo slovensko glasbo kot dečki.
- Zgolj na refren (in ne na celotno besedilo) so pozorni šestošolci in sedmošolci.
- Dečki so tisti, ki bodo izbrali angleške refrene, ki so prevedeni v slovenščino.

4 METODOLOGIJA DELA

Da bi do odgovorov lahko prišla, sem se raziskovanja lotila z ustreznimi metodami dela: anketirala sem učence predmetne stopnje, analizirala besedila, preučila statistične podatke ter intervjuvala pisca, kot lestvice kažejo, najlepših slovenskih besedil, g. Iztoka Melanška. O rezultatih anket sem se pogovorila z dr. Miranom Pustoslemškom, psihiatrom in kulturnim antropologom. Na vprašanje, zakaj nas v besedilih najbolj prepriča ljubezenska tematika, mi je odgovoril dr. Zoran Milivojević, psihoterapevt, ki mu pravijo tudi zdravnik za ljubezen.

5 SLOVENSKA GLASBENA NARODNA ZAVEST

Matjaž Barbo v svoji diplomski nalogi pri vplivu na slovensko glasbeno narodno zavest daje velik pomen izvajalcem, saj so tisti člen, ki povezuje glasbo s poslušalci. Pravi, da je zelo pomembno, da imajo glasbeniki visoko zavest, kajti ljudje bodo poslušali tisto, kar jim je ponujeno. (Barbo, 1994, str. 32)

Tudi mediji so tisti, ki imajo velik pomen pri oblikovanju okusa poslušalcev, saj hkrati z izvajalci širijo njihovo glasbeno zavest. Težava nastane, ko se množični mediji začnejo prilagajati okusu poslušalcev in kvaliteta ni več na prvem mestu. (Barbo, 1994, 53–54) Prav to tudi sama opažam med vrstniki. Besedila, ki so prežeta z vulgarnimi namigovanji, so najbolj poslušana. Tudi tista, ki imajo skozi vse besedilo slogovno zaznamovane besede, so med najbolj priljubljenimi. In že v času osamosvajanja Slovenije je Barbo ugotavljal, da je »*splošno stanje glasbene zavesti tako nizko da /.../ grozi, da se bo sesulo.*« (Barbo, 1994, str. 66) Prepričan je, da je temu tako, ker neobremenjujoča glasba od poslušalca ne zahteva miselnega napora – glasba z lahkotnimi besedili pa je tista, ki je najbolj poslušana.

5.1 Zakon o medijih

Ne samo nekvalitetna slovenska glasba, ampak tudi tuja je tista, kateri dajemo prednost. Prav zato je *Zakon o medijih* skušal zavarovati slovenske izvajalce, a kot kaže, dosegel obraten učinek. Pred sprejetjem novega zakona, torej od leta 2001, so morali nacionalni radijski programi med 6.00 in 22.00 predvajati najmanj 50 % dnevnega deleža slovenske glasbe. Od leta 2016 mora dnevni delež slovenske glasbe obsegati 70 %, in sicer med 6.00 in 18.00.² O škodljivosti kvot³ je razmišljal Tomaž Čop, podpredsednik sindikata glasbenih urednikov in glasbeni urednik na več radijskih postajah. Meni, da so kvote dosegle zgolj to, da se predvajajo isti glasbeniki in celo manj slovenske glasbe. Pred uvedbo kvot se je na radijih poslušalo 42,8 % slovenske glasbe, po uvedbi pa je leta 2017 bilo predvajane zgolj 32,6 % slovenske glasbe. Meni, da je to tega prišlo, ker so radijske postaje prenehale s predvajanjem slovenske glasbe ponoči. Trenutno se o zakonu odloča na ustavnem sodišču, saj tej ideji radijske postaje ne morejo slediti. Za povečanje slovenske glasbe svetuje financiranje domače produkcije, saj so finančna sredstva na slovenskem glasbenem trgu omejena.⁴

Po vsem tem me je zanimalo, kaj se z besedili v slovenski glasbi dogaja v današnjem času. Katera so tista, ki nas najbolj prepričajo. Zato sem na spletni strani SAZAS-a (*Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito glasbene avtorske pravice Slovenije*) pobrskala na *Lestvici največkrat predvajanih skladb* vse od leta 1998 do 2016.⁵

---

² Vir: (<https://www.dnevnik.si/1042728406/slovenija/nova-pravila-radijski-poslusalci-bi-lahko-od-osmih-predvajanih-poslusali-kar-sest-slovenskih-pesmi>).

³ »Kvota je količina, delež« (SSKJ)

⁴ Vir: (<https://www.portalplus.si/2937/glasbene-kvota-na-ustavnem-sodiscu/>).

⁵ Za leti 2017 in 2018 so podatki še v obdelavi.

5.2 Lestvice največkrat predvajanih skladb

Združenje SAZAS je neprofitna kolektivna organizacija, ki so jo ustanovili slovenski glasbeni avtorji leta 1993, dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic glasbenih del pa je bilo izdano leta 1998. Ukvarja se z uveljavljanjem pravic avtorjev (in imetnikov pravic) na avtorsko zaščitene glasbenih delih.

Združenje med drugim pripravlja tudi slovenske letne glasbene lestvice, ki jih deli na *Lestvice narodnozabavne glasbe* in *Lestvice največkrat predvajanih skladb*. Slednja je razdeljena na reparticijski⁶ razred 100, kar pomeni, da zajema nacionalni radio, in na reparticijski razred 110, ki zajema komercialne in nekomercialne radijske postaje.

Med nacionalni radio štejemo vse tiste radijske postaje, ki so pod okriljem *Radiotelevizije Slovenija*. Nekomercialni radio pokriva območja, na katerih živi največ 10 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije in ima med 6.00 in 20.00 najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije.⁷ V nasprotnem primeru gre za komercialne radijske postaje. (<https://www.sazas.org/>)

Ko sem želela raziskati, kaj je tisto, kar pritegne slovenske poslušalce, sem se osredotočila na *Lestvice največkrat predvajanih skladb* in preverila, kateri izvajalci se na omenjenih lestvicah najpogosteje pojavljajo. Pregledal sem prvih sto mest. Od leta 1998 in vse do 2016 je bila pop rock skupina Tabu tista, ki je s svojimi pesmimi najbolj prepričala poslušalce, saj se je od vseh izvajalcev največkrat pojavila na dotičnih lestvicah. Glede na to, da so svoj prvi album izdali maja leta 2000 (nastali so leta 1998), so se takrat prvič pojavili na lestvici nacionalnega radia s pesmijo *Dobra vila*.

Prvotna zasedba omenjene skupine se je z leti spreminjala. Sedanji člani so Primož Štorman (bobni), Tomaž Trop (kitara), Iztok Melanšek (bas kitara), Aleš Beriša (klaviature) in Eva Beus. (pevka). Izdali so 6 albumov (*Tabu*, *Male nore ideje*, *Lunlagun*, *42*, *Hvala za ribe*, *Nabiralka zvezd*) in sedmega ob 20 obletnici delovanja *Vse najlepše*. Prav tako so izdali dva albuma v živo, in sicer *Dan 202* ter *Izštekanjani*. Letos pričakujemo njihov celovečerni dokumentarni film *Zgodba za jutri*.⁸

---

⁶ Avtorski honorarji za izvedena glasbena dela se razlikujejo po kategorijah glede na posamezno pravico in vrsto uporabe, ki je določena s tarifo. Posamezne pravice in tarife se delijo v reparticijske razrede, ki združujejo istovrstne uporabnike v isti razred. (<https://www.sazas.org/>)

⁷ »Produkcija je proizvodnja« (SSKJ).

⁸ (Vir: <http://www.t-a-b-u.com/>)

PREGLEDNICA 1: Uvrstitev skupine Tabu na Lestvice največkrat predvajanih skladb

LETO:	LESTVICA 100:	LESTVICA 110:
2000	41. Dobra vila	/
2001	14. Tabu 15. Lahko sem srce	10. Tabu 11. Dobra vila
2002	12. Ocean 27. Angel	5. Ocean 47. Angel
2003	7. Divje 12. Angel	4. Divje 16. Poljub v srce 18. Angel 28. Ocean
2004	28. Divje	21. Divje
2006	/	45. Lahko sem srce
2007	22. Oblak za dva	/
2008	1. Pesek in dotik	28. Oblak za dva
2009	4. Namesto srca (200) 18. Pesek in dotik (123) 31. Oblak za dva (100)	3. Namesto srca (3238) 32. Pesek in dotik (1124) 65. Lahko sem srce (843) 74. Dobra vila (813) 77. Divje (810) 90. Oblak za dva (763)
2010	3. Poljubljena (154) 60. Pesek in dotik (74) 83. Namesto srca (65)	5. Poljubljena (2342) 19. Namesto srca (1567) 42. Dobra vila (1122) 58. Pesek in dotik (1046) 65. Lahko sem srce (998)
2011	1. Poljubljena (6412) 47. Lahko sem srce (1267) 65. Pesek in dotik (1179)	22. Poljubljena (124)
2012	10. Romanje (158) 89. Poljubljena (76)	11. Romanje (1918) 46. Lahko sem srce (1141)

2013	10. Hvala za ribe 26. Nekoč nekje 82. Romanje	20. Poljubljena 52. Lahko sem srce 78. Pesek in dotik 84. Romanje 92. Angel
2014	3. Nekoč nekje 16. Male vojne	16. Nekoč nekje 51. Poljubljena 93. Dobra vila 98. Lahko sem srce
2015	25. Nekoč nekje 48. Ocean	22. Poljubljena 38. Nekoč nekje 43. Lahko sem srce 50. Dobra vila 77. Pesek in dotik
2016	9. Greva dol 18. Do kosti 52. Nekoč nekje 65. Nabiralka zvezd	24. Poljubljena 29. Dobra vila 40. Lahko sem srce 59. Tabu 82. Ocean 84. Pesek in dotik 98. Angel

Natančnejša razlaga je podana v prilogi 10. 1.

6 ANALIZA BESEDIL SKUPINE TABU

Na podlagi temeljite analize sem ugotovila, da se je od obstoja SAZAS-a in vse do leta 2016, kar je 18 let, na *Lestvice največkrat predvajanih skladb* (prvih sto) skupina Tabu skupno uvrstila kar 78-krat. Med prvih deset so bili uvrščeni trinajstkrat, prvo mesto pa so dosegli dvakrat (2008, *Pesek in dotik* ter 2011, *Poljubljena*).

Prav temeljit ogled lestvic me je pripeljal do tega, da sem se lotila analize besedil skupine Tabu, saj me je zanimalo, kaj je tisto, kar mora vsebovati kvalitetno besedilo slovenske pesmi.

Analize sem se lotila tako, da sem najprej pogledala, koliko albumov so izdali. Ugotovila sem, da jih je 6: *Tabu*, *Male nore ideje*, *Lunlagun*, *42*, *Hvala za ribe* in *Nabiralka zvezd*. Nato sem se lotila analize besedil: preštela sem kitice, verze, besede v pesmi, določila rime, temo in motive. Prav tako sem poiskala slogovno zaznamovane besede. Ker vsa besedila na spletu niso bila dostopna, sem analizirala le 55 besedil.

PREGLEDNICA 2: Analiza besedil skupine Tabu

NASLOV	KITICE	VERZI	RIME	TEMA	MOTIV
<i>Dobra vila</i> (114)	5	15	pretrgana	Želja po pomoči.	Želi si postati dobra vila, da bi pomagala nesrečnim ljudem.
<i>Tabu</i> (92)	5	23	pretrgana	Družbeni tabuji.	Vseeno ji je, kaj si ljudje mislijo o njej in tabujih.
<i>Telegram</i> (106)	5	25	pretrgana	Tragična smrt.	Fant ji umre v nesreči, dekle objokuje ob telegramu.
<i>Rada bi nazaj</i> (114)	7	26	zapletena	Osamljenost.	Dekle ostane samo z otrokom, ker jo zapusti fant. Rada bi se vrnila domov.
<i>Adrenalin</i> (58)	3	13	pretrgana	Želja po življenju.	Ne more se umiriti, saj ima rada adrenalin.
<i>Ne hodi mi blizu</i> (168)	7	26	zapletena	Egoističen fant.	V njo je zaljubljen fant, ki misli samo nase – njej to ni všeč.

<i>Mladost</i> (159)	8	31	zapletena	Mladostna norost.	Poje o tem, da je še mlada in podnevi spi, ponoči se zabava.
<i>Avantura</i> (101)	5	19	zapletena	Strast.	Avantura za eno noč.
<i>Avtoštop</i> (122)	5	20	zapletena	Želi si avanture.	Odide na avanturo, tako da »štopa«, dokler ji nekdo ne ustavi.
<i>Tebe ni</i> (110)	5	26	zapletena	Nesrečna ljubezen.	Vse je isto, samo njega ni, kar jo žalosti.
<i>On</i> (134)	6	31	zapletena	Nesrečna ljubezen.	Ni izbrala pravega, je nesrečna. Kljub temu njeno srce hrepeni po njem, a je odšel.
<i>Ocean</i> (87)	4	16	zaporedna	Primerjava morja z življenjem.	Življenjska pot skozi ljubezen, ki gre od žalostnega do veselega.
<i>Simfonija</i> (238)	9	36	zaporedna	Prenova <i>Povodnega moža</i> .	Ona je vzvišena do vseh, nato spozna nekoga, ki ji je kos.
<i>Angel</i> (162)	7	33	zapletena	Ljubezen na daljavo.	Zaljubi se fanta, a se ljubezen nesrečno konča, saj on odide.
<i>Poljub v srce</i> (136)	6	24	zapletena	Ljubezen in strast.	Kadar je z njim, pozabi na vse in se mu popolnoma prepusti.
<i>Divje</i> (128)	6	27	zapletena	Uživanje v trenutku.	S fantom gresta zvečer ven in se zabavata.
<i>Sanje</i> (67)	3	14	zaporedna	Sanje o njem.	Dogajanje v sanjah.
<i>Evolucija</i> (59)	3	13	zapletena	Tehnologija.	Razvoj tehnologije in spreminjanje v robote.
<i>Ne bom</i> (156)	7	24	zapletena	Svoboda.	Konča s fantom in se uči biti svobodna.
<i>Najlepši dan</i> (110)	5	20	zaporedna	Najlepši dan.	Čuti, da bo to njen najlepši dan in nima skrbi.
<i>Nasmeh</i> (103)	5	20	zaporedna	Nasmeh.	Vsem podarja nasmeh, da jim polepša dan.

<i>Uspavanka</i> (91)	5	24	zaporedna	Tragična smrt.	Partner umre na poti v porodnišnico, ona poje novorojencu.
<i>V soju luči</i> (119)	6	26	zaporedna	Zvezdniško življenje.	Punci stopi slava v glavo in ko odraste, obžaluje.
<i>Navdih od tu naprej</i> (51)	4	15	zapletena	Ljubezen.	Ona je kraljica ljubezni in jo širi naokrog.
<i>Zgodba za jutri</i> (144)	6	34	zapletena	Svoboda.	Prebolela je bivšega fanta in spet je vesela.
<i>Kako je težavna</i> (85)	5	16	zapletena	Težavno dekle.	Dekle, ki počne vse po svoje.
<i>Hiper</i> (87)	6	20	zapletena	Hiperaktivost.	Je polna energije.
<i>Od tu naprej navdih</i> (159)	6	32	oklepajoča	Neodločnost.	Ne more se odločiti, kaj želi v življenju.
<i>Srečna s teboj</i> (91)	5	19	zapletena	Nova ljubezen.	Prebolela je bivšega fanta in sedaj je srečna z novim partnerjem.
<i>Greh</i> (102)	5	31	zapletena	Zabava.	Odpravlja se zvečer ven na zabavo in ve, da bo grešila.
<i>Trenutek</i> (91)	3	23	zapletena	Uživanje.	Pomembno je uživati v vsakem trenutku.
<i>Amelie</i> (130)	4	25	zapletena	Ljubezen med dekletoma.	Poje svoji prijateljici Amelie.
<i>Nemir</i> (106)	4	21	zapletena	Strah in nemir.	Boji se, kaj ji prinaša prihodnost.
<i>Tiha</i> (102)	5	21	zaporedna	Življenje.	V težkih časih se zavemo, kako lepo je življenje.
<i>42</i> (205)	3	32	zapletena	Ponavljajoč dan.	Vsi dnevi se ponavljajo in se zdijo isti.
<i>Oblak za dva</i> (168)	7	27	zapletena	Sanje.	V sanjah vabi svojega fanta na potovanje

<i>Supersong</i> (141)	8	34	zapletena	Super moči.	Ona je super junakinja s čudežnimi močmi.
<i>Skrivnost</i> (160)	7	26	prestopna	Skrivnost.	Skrivaj je zaljubljena v fanta, ki ni zaljubljen v njo.
<i>Namesto srca</i> (167)	5	26	zaporedna	Družbena kritika.	Strah pred uničenjem človeštva s pohlepom.
<i>Poljubljena</i> (211)	4	36	prestopna	Prava ljubezen.	Fanta sprašuje, če bi se poročil z njo.
<i>Če bi imela moč</i> (162)	6	28	prestopna	Želja po moči.	Fantazira o tem, da bi bila vseмогоčna in bi pomagala vsem.
<i>Pesek in dotik</i> (184)	9	33	zapletena	Poletna ljubezen.	Spominja se, kako je bilo lepo poleti s fantom na plaži.
<i>Začarano telo</i> (171)	6	30	prestopna	Ljubimec za eno noč.	Noč je preživela s fantom, vendar ne moreta biti skupaj, saj ima partnerja.
<i>Metulji</i> (150)	4	23	zapletena	Nesrečna ljubezen.	Zapustil jo je fant in vedno manj se ga spominja.
<i>Hvala za ribe</i> (224)	10	26	pretrgana	Družbeno kritična.	Govori o tem, kako nas oblast zavaja.
<i>Nekoč nekje</i> (180)	7	24	zapletena	Ljubezen.	Opisuje, kaj bi se lahko zgodilo nekoč in nekje z ljubljeno osebo.
<i>Male vojne</i> (147)	6	29	zapletena	Divja ljubezen.	Svoje razmerje primerja z vojno – prepirata se, a se ljubita.
<i>Moje luči</i> (162)	7	22	zapletena	Skrivna zaljubljenost.	Noro je zaljubljena v fanta in to ponazarja s plamenom in lučmi.
<i>Do kosti</i> (118)	4	26	zapletena	Nesrečna ljubezen.	Zapusti jo fant, vendar se vedno boljše počuti, saj ga je že skoraj prebolela.
<i>Na konec sveta</i> (156)	6	37	zapletena	Vožnja z avtom.	Pelje se k svojemu fantu.

<i>Nabiralka zvezd</i> (215)	6	27	zapletenena	Stremenje k višjim ciljem.	Vsako noč sega v nebo in nabira zvezde.
<i>Prvi zadnji</i> (271)	6	53	zapletena	Iskanje sorodne duše.	Ve, da je to fant, s katerim bo do konca življenja.
<i>Greva dol</i> (215)	10	25	prestopna	Poletna romanca.	Ona ga zapeljuje v avanturo.
<i>Vile in pirati</i> (156)	4	29	zapletena	Očetovska ljubezen.	Pesem, ki jo oče poje svoji hčerki.
<i>Love sistem</i> (136)	8	38	zaporedna	Prava ljubezen.	Govori o trenutku, ko se vsi planeti poravnajo in se vse zdi na pravem mestu.

Ugotovila sem, da je v povprečju v besedilih 7 kitic, 26 verzov in 138 besed.

Najmanj kitic vsebujejo pesmi *42*, *Trenutek*, *Adrenalin*, *Saje* in *Evolucija* (3), največ *Hvala za ribe* in *Greva dol* (10 kitic). Največ verzov vsebuje pesem *Prvi zadnji* (53) ter najmanj *Adrenalin* in *Evolucija* (13). Najmanj besed vsebuje pesem *Navdih od tu naprej* (51) in največ *Prvi zadnji* (271). Prevladuje zapletena rima.

Slogovno zaznamovane besede sem našla v devetih (od petinpetdesetih) analiziranih pesmih, in sicer *Divje* (beat), *Evolucija* (zippat, žre), *Hiper* (srat, sam', lunlagun), *Greh* (jing jang, killer, tequila), *Supersong* (Superman, Spiderman, superkul, superplan, kalibriram, supersmeh, I'm the man), *Začarano telo* (fillingi), *Male vojne* (kiss, bang), *Prvi zadnji* (tud', s'm, js, tud, dober), *Greva dol* (kr, bejbi, ujet', al', sam', rock'n'roll) ter *Love sistem* (filing, love, mal').

V vseh besedilih skupaj je 7581 besed. Od teh jih je le 72 slogovno zaznamovanih, kar je 0,9 % vseh besed.

Zanimal me je sam potek pisanja besedil ter kako obrniti besede, da prepričajo poslušalce, zato sem intervjuvala pisca besedil in basista skupine *Tabu*, gospoda Iztoka Melanška. (*Intervju se nahaja v prilogi 10.2*)

Vse to raziskovanje mi je porajalo vprašanja, kakšno pa je razmišljanje o kvalitetnih slovenskih besedilih med mladostniki na naši osnovni šoli. To sem preverila z anketnim vprašalnikom.

7 ANALIZA ANKET

S pomočjo ankete sem želela ugotoviti, katero zvrst glasbe najraje poslušajo učenci, kdo je njihov najljubši slovenski izvajalec, koliko ur dnevno poslušajo glasbo, na kateri napravi jo poslušajo ter ali jim je v pesmi pomembnejše besedilo ali melodija. Nato me je zanimalo, ali se osredotočajo na celotno besedilo ali zgolj na refren.⁹ V anketo sem vključila možnost izbire med dvema pripevoma, saj sem skozi raziskavo opazila, da so angleške pesmi, ki zasedajo prva mesta lestvic, polne nesmiselnih besedil. Zato sem naredila primerjavo refrenov skupine *Tabu* in angleških pesmi, ki so v istem letu, zasedale prvo mesto.

Prvi dve vprašanji zajemata spol in razred. Anketirala sem 149 učencev naše šole, in sicer:

- 37 učencev 6. razreda (25 dečkov in 12 deklet),
- 42 učencev 7. razreda (24 dečkov in 18 deklet),
- 37 učencev 8. razredov (13 dečkov in 24 deklet),
- 33 učencev 9. razredov (13 dečkov in 20 deklet).

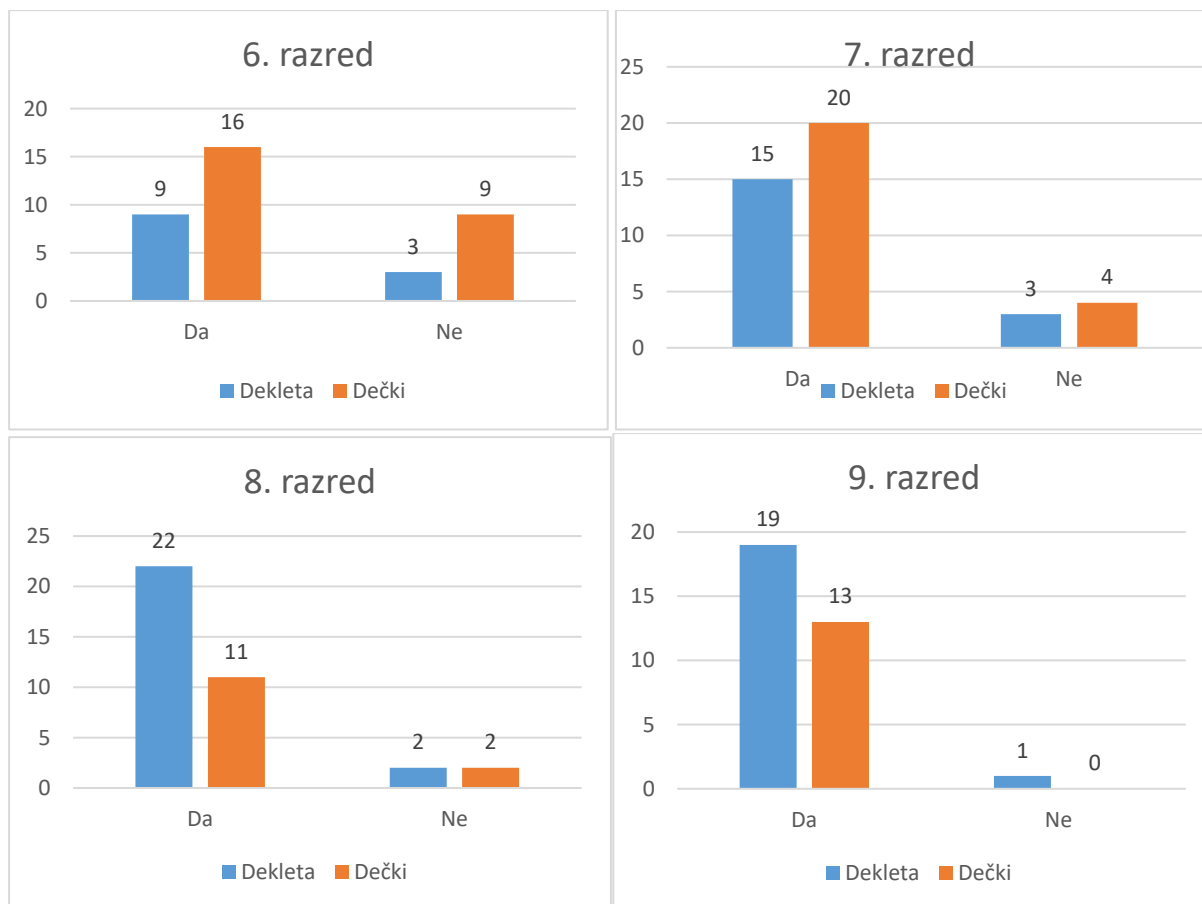
Znotraj ankete so moje hipoteze bile, da bodo dečki raje poslušali glasbo kot dekleta ter da bodo slovensko glasbo raje poslušali starejši učenci (8. in 9. razred) – med njimi bodo prevladovala dekleta, saj se bolj zavedajo posebnosti slovenskega jezika. Mnenja sem bila, da se starejši učenci (8. in 9. razred) bolj osredotočajo na celotno besedilo kot na refren pesmi in da bodo dečki izbirali predvsem prevedene refrene, dekleta pa pripeve slovenskih pesmi. Zato sem učence razdelila tako po starosti kot po spolu.

Nižjih razredov nisem vključila v raziskavo, saj menim, da še nimajo določenega okusa za glasbo in poslušajo predvsem tisto, kar poslušajo starši.

---

⁹ »Refren ali pripev je besedilo, ki se v pesmi redno ponavlja zlasti na koncu verza ali kitice« (SSKJ).

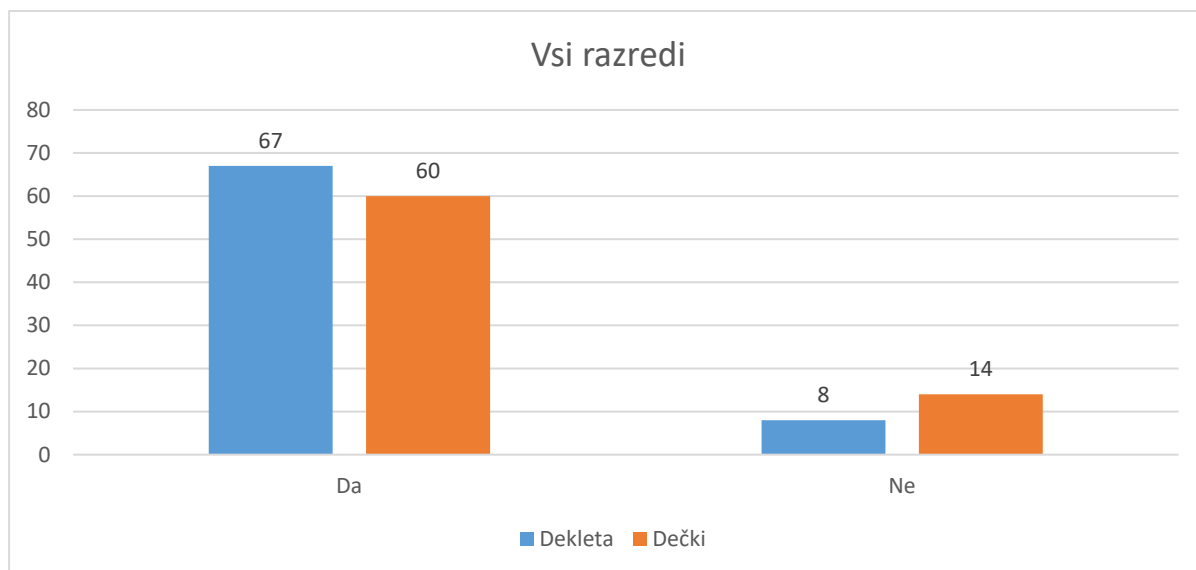
GRAFIKON 1: Ali vsak dan poslušaj glasbo?

Iz grafikonov je razvidno, da vsi starejši dečki (9. razred) glasbo poslušajo vsak dan (100 %), pri šestošolcih pa se je izkazalo, da jih le dve tretjini (67 %) glasbo poslušajo vsak dan.

Pregledati sem želela tudi, kdo raje poslušajo glasbo (fantje ali dekleta), če zanemarimo starost.

GRAFIKON 2: Vsakodnevno poslušanje glasbe

Grafikon prikazuje, da je odstotek deklet višji (45 %) od odstotka dečkov (40 %), kar pomeni, da dekleta raje poslušajo glasbo vsak dan in da je bila moja hipoteza napačna. Čeprav dekleta prevladujejo tudi v tem, da glasbe ne poslušajo prav vsak dan.

PREGLEDNICA 3: Kje najpogosteje poslušáš glasbo?

	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	dekllice	dečki	dekllice	dečki	dekllice	dečki	dekllice	dečki
radio	4	1	2	6	1	0	1	2
televizija	0	1	1	1	0	0	0	0
splet	0	5	1	2	4	5	2	4
telefon	7	18	15	15	19	8	17	4
drugo	1	1	1	0	0	0	0	0
			(mp3)					

Preglednica nam pokaže, da večina učencev poslušá glasbo na telefonu, nekaj manj na radiu, še manj na spletu in skoraj nič na televiziji. V 7. razredih je poslušanje glasbe na telefonu in na televiziji enako, drugod pa prevladujejo dekleta.

PREGLEDNICA 4: Koliko ur dnevno poslušáš glasbo?

	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	deklice	dečki	deklice	dečki	deklice	dečki	deklice	dečki
manj kot uro	8	19	7	14	7	8	11	5
2–3 ure	4	5	6	7	12	3	7	7
4–5 ur	0	0	2	1	3	0	2	1
več kot 6 ur	0	1	3	2	2	2	0	0

Iz tabele je razvidno, da večina učencev in učenk poslušá glasbo manj kot uro na dan. Nekaj manj jih poslušá glasbo 2–3 ure na dan. Najmanj jih poslušá glasbo več kot 6 ur dnevno.

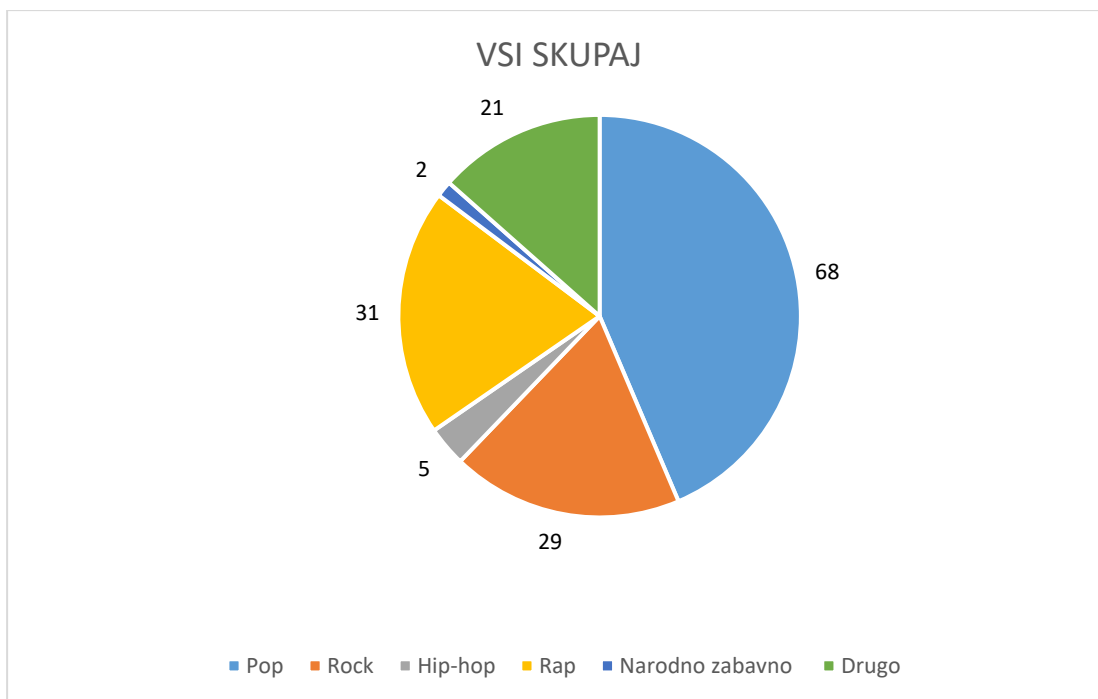
PREGLEDNICA 5: Katero zvrst glasbe najraje poslušáš?

	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	deklice	dečki	deklice	dečki	dečki	deklice	dečki	deklice
pop	9	5	12	6	16	2	16	2
rock	1	4	0	5	1	2	0	4
hip-hop	0	3	1	2	0	0	0	0
rap	3	9	3	5	2	6	1	5
narodnozabavno	0	0	0	2	0	0	0	0
drugo	0	34	3	2	5	3	3	2

Preglednica nam pokaže, da dekleta najraje poslušajo pop, fantje pa rap.

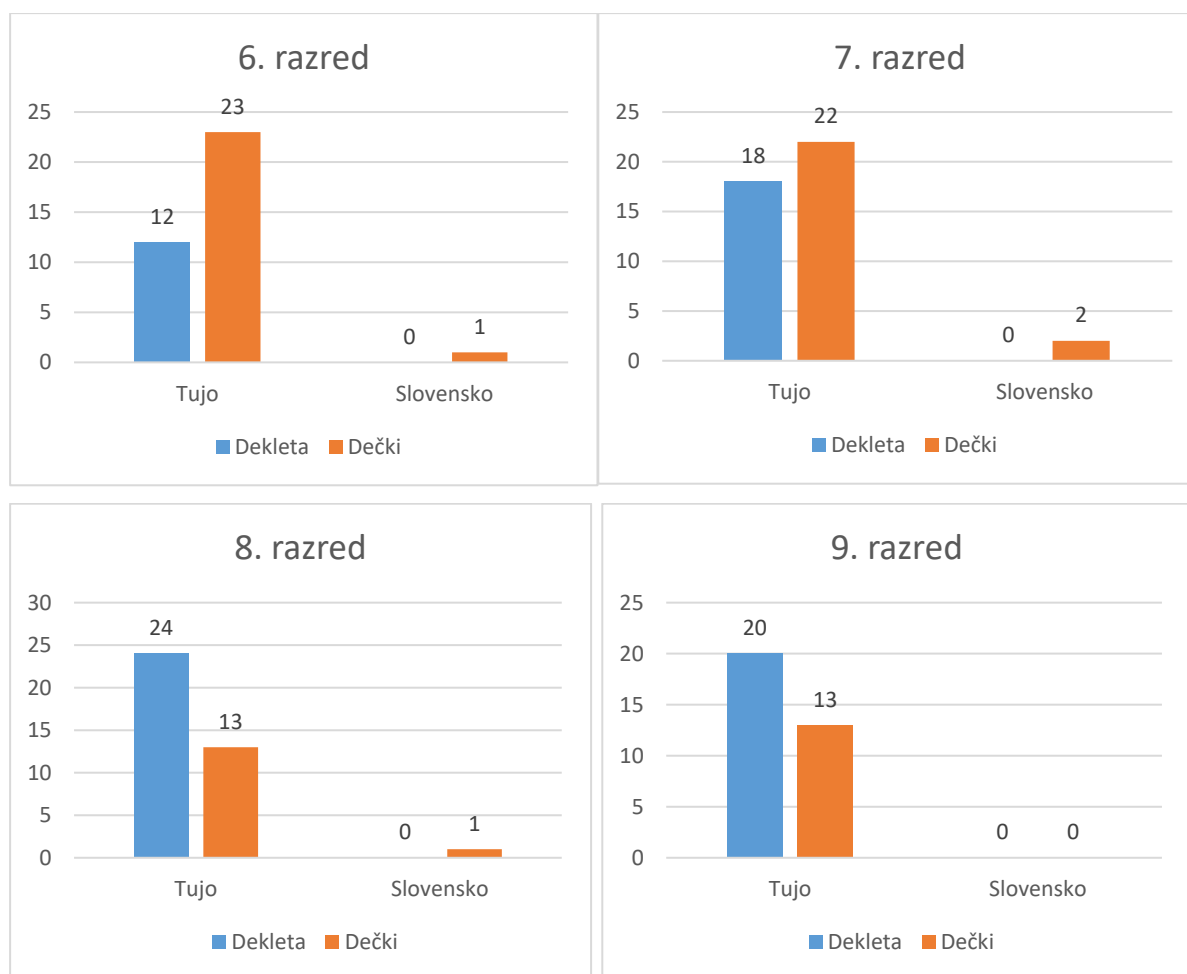

GRAFIKON 3: Prikaz glasbenih zvrsti

Grafikon prikazuje, da se je večina učencev odločila za pop (45,6 %). Na drugem mestu je rap (20,8 %), sledita mu rock (12,7 %), na četrtem mestu so druge zvrsti (14,1 %), na zadnjih mestih pa sta hip-hop (3,3 %) in narodnozabavna glasba (1,3 %).

GRAFIKON 4: Katero glasbo najraje poslušajš?

Iz grafikonov razberemo, da je vsem učencem bolj všeč tuja glasba (97,3 %). V šestih, sedmih in osmih razredih se še najdejo posamezniki, ki poslušajo slovensko glasbo (2,7 %), v devetih razredih ni nobenega. Moja hipoteza je bila napačna. Tudi tam, kjer se najdejo posamezniki, so to fantje in ne dekleta, kar me preseneča, saj sem menila, da bodo dekleta poslušala več slovenske glasbe kot fantje.

Kot vzroke, zakaj raje poslušajo angleško glasbo, so navedli, da tuja glasba lepše zveni, je boljša, za njo se odločajo tudi zaradi učenja tujih jezikov, ker jim je bolj zanimiva, zaradi boljših besedil, ker boljše repajo, lažje se osredotočijo na glasbo, ker jim slovenske niso všeč. Prav tako so mnenja, da imajo tuje pesmi več rim, da je slovenska glasba staromodna, ker rock v angleščini lepše zveni, zaradi sporočilnosti besedil, ker je angleščina najljubši jezik, ker je bolj popularna ter ker je na radiu več tuje glasbe.

Za slovensko so se odločili zgolj trije, ki so napisali, da jo raje kot tujo poslušajo zato, ker je domača, bolj znana in bolj smešna.

PREGLEDNICA 6: Se ti zdi, da je v medijih dovolj slovenske glasbe?

	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	deklice	dečki	deklice	dečki	dečki	deklice	deklice	dečki
Da	8	19	14	16	15	11	10	9
Ne	4	6	4	7	9	3	10	4

Tabela nam pokaže, da večina osnovnošolcev meni, da je v medijih dovolj slovenske glasbe. Tega mnenja so predvsem fantje in dekleta v 6., 7., in 8. razredu. Devetošolci in devetošolke menijo, da ni dovolj slovenske glasbe.

PREGLEDNICA 7: Si v medijih želiš slišati več slovenske glasbe?

	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	deklice	dečki	deklice	dečki	dečki	deklice	deklice	dečki
Da	3	2	3	8	4	2	6	3
Ne	9	23	15	15	18	11	14	11

Tabela nam prikazuje, da si učenci ne želijo slišati več slovenske glasbe v medijih. Izmed teh si jo najbolj želijo slišati sedmošolci, najmanj pa dečki v 6., 8. in 9. razredu.

PREGLEDNICA 8: Katero slovensko skupino najraje poslušáš?

	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	deklice	dečki	deklice	dečki	dečki	deklice	deklice	dečki
Siddharta	1	1	1	0	1	1	6	5
Kingston	2	2	1	1	1	1	1	0
Dan D	0	0	0	3	0	0	0	0
Atomik harmonik	0	1	0	1	0	0	0	0
Tabu	3	1	2	0	3	0	2	1
BQL	3	3	8	4	7	1	3	2
Modrijani	2	3	1	3	4	1	3	0
Slon in Sadež	0	1	0	3	0	1	1	1
Drugo	4	12	7	7	4	7	6	5

Preglednica nam pove, da osnovnošolci na naši šoli v večini primerov ne poslušajo slovenskih skupin. Največ glasov je dobila skupina BQL (35), takoj za njo Siddharta (16), Modrijani (16), Tabu (12), Kingston (9), Slon in Sadež (7), Dan D (3) ter Atomik harmonik (2). Največ slovenskih skupin poslušajo sedmošolci. Večina jih je pod drugo napisala, da ne poslušajo slovenske glasbe.

PREGLEDNICA 9: Kdo je tvoj najljubši slovenski izvajalec?

	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	deklince	dečki	deklince	dečki	dečki	deklince	dečki	deklince
Tanja Žagar	5	1	6	2	3	1	0	0
Domen Kumer	0	0	2	1	0	0	0	0
Lea Sirk	1	0	4	1	2	0	2	0
Jan Plestenjak	1	3	0	3	4	1	9	0
Neisha	1	1	0	0	0	0	1	1
Magnifico	1	3	1	2	1	1	1	3
Nuša Derenda	1	0	1	1	0	0	0	0
Žan Serčič	1	0	1	0	1	0	0	0
Drugo	3 Nina Pušlar, Damjan Murko.	16 Ne posluša m slovenske glasbe, Damjan Murko, Challe Salle, Klemen Slakonja, Adi Smolar.	8 Ne posluša m slovenske glasbe, Challe Salle, Nina Pušlar.	9 Ne posluša m slovenske glasbe, Damjan Murko.	12 Ne posluša m slovenske glasbe, Challe Salle, Dejan Vunjak, Nika Zorjan, Damjan Murko.	9 Ne posluša m slovenske glasbe, Damjan Murko, DRILL, Eazy-g, Challe Salle.	9 Ne posluša m slovenske glasbe, Rebeka Dremelj, Luka Basi, Damjan Murko.	8 Ne posluša m slovenske glasbe, Challe Salle.

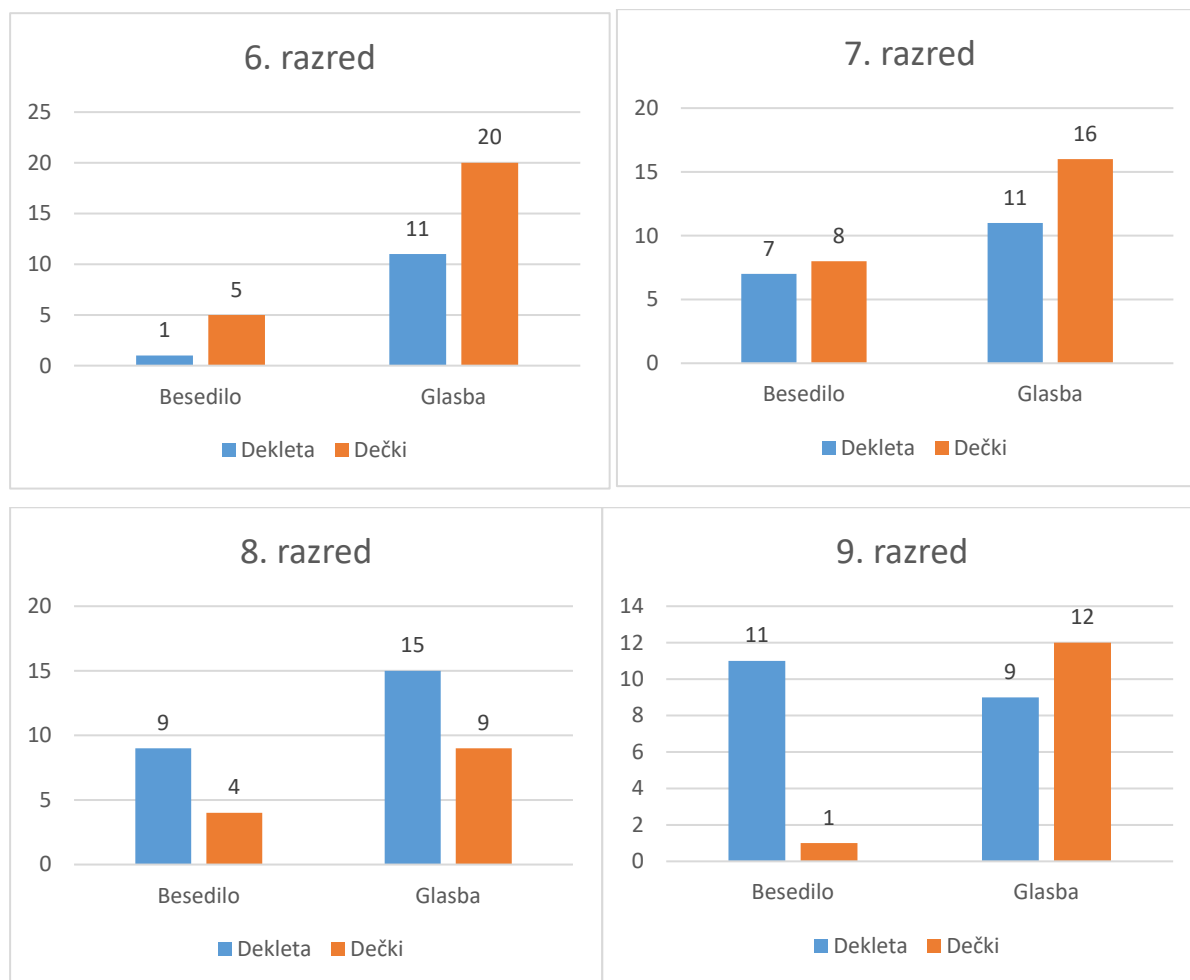
Največ osnovnošolcev ne posluša nobenega slovenskega izvajalca. Od ponujenih je največ glasov dobil Jan Plestenjak, najmanj sta pa dobila Nuša Derenda in Žan Serčič.

PREGLEDNICA 10: Tvoja najljubša slovenska pesem?

Damjan Murko in Challe Salle sta izvajalca najljubših pesmi anketiranih učencev.

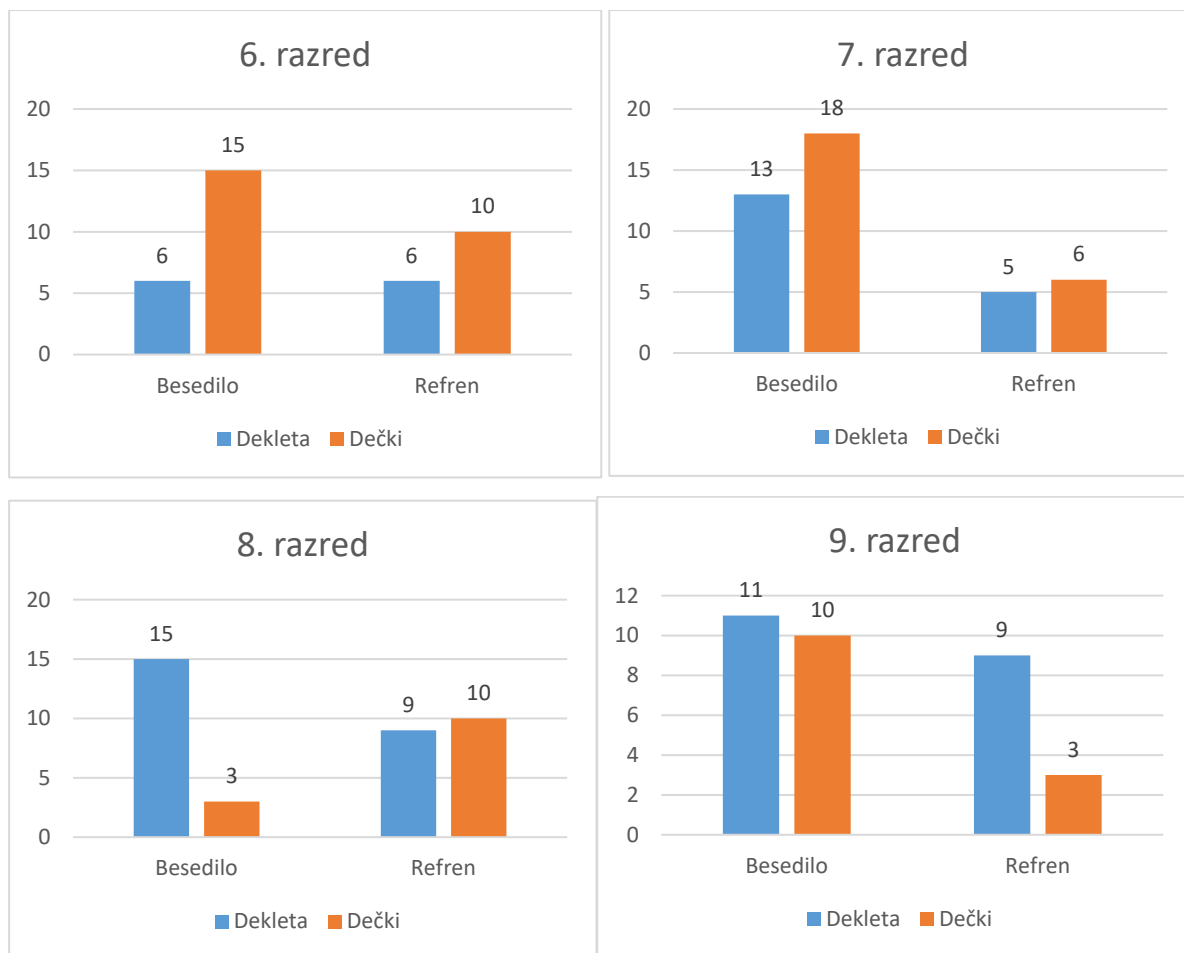
Preglednica izbranih pesmi se v celoti nahaja v prilogi 10. 3.

GRAFIKON 5: Se bolj osredotočaš na besedilo ali na glasbo v pesmi?

Grafikoni nam kažejo, da se večina fantov (76 %) in deklet (62 %) osredotoča na glasbo v pesmi. Samo v 9. razredu se več deklet (55 %) osredotoča na besedilo.

GRAFIKON 6: Se osredotočaš na celotno besedilo ali zgolj na refren?

Moja hipoteza je bila, da se bodo starejši učenci (8. in 9. razred) bolj osredotočali na besedila (55 %) kot na refrane pesmi (45 %). To hipotezo sem s temi grafi tudi potrdila. Vidimo lahko, da se starejši raje osredotočajo na besedila kot na refrane.

PREGLEDNICA 11: Izberi refren, ki ti je bolj všeč

Pri tem vprašanju učenci niso vedeli, da gre v primeru b) za prevode refrenov iz angleških pesmi.

V prvem primeru sta refrena iz leta 2008. Skupina *Tabu* je s pesmijo *Pesek in dotik* na *Lestvici največkrat predvajanih skladb* zasedla prva mesto, Flo Rida, ameriški raper, pa je s pesmijo *Low* dosegel prvo mesto na *Lestvici tujih največkrat predvajanih skladb* – refren slednje pesmi je preveden v slovenščino.

1. a)

b)

Moj dotik začuti tvoje prste, prsti čutijo ljubezni zlat dotik. Ustnice zardijo v barvi sreče, sreče, da zdaj eno sva.	Imela je kavbojke in škornje s krznom, ves klub je gledal samo njo, udarila je v tla, naslednje stvari, ki se je zaveš, mala je šla nižje, nižje, nižje ...
---	---

Refren	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta
Slovenski refren	16	8	10	15	6	15	9	15
Preveden refren	9	4	14	3	7	9	4	5

Razvidno je, da se je za slovenski refren odločilo 94 mladostnikov (41 dečkov in 53 deklic), kar je 63 % odstotkov vseh izprašanih. Prevod je bil bolj všeč 55 učencem (34 dečkom in 21 deklicam).

Drugi primer je iz leta 2009, ko je skupina *Tabu* s pesmijo *Namesto srca* na *Lestvici največkrat predvajanih skladb* zasedla četrto mesto, *The Black Eyed Peas*, ameriška hip-hop glasbena skupina, pa je s pesmijo *Boom boom pow* dosegla prvo mesto na *Lestvici tujih največkrat predvajanih skladb* – refren slednje pesmi je preveden v slovenščino.

2. a)

b)

Kdo bo s tabo spal? Tam-ta-ri-ra.	(Boom boom boom)
S kom se boš igral? Tam-ta-ri-ra.	Moram dobiti to (Boom boom boom)
A se boš smejal?	Moram dobiti to (Boom boom boom)
Komu boš prodal, ko nas več ne bo?	Moram dobiti to (Boom boom boom)
Kdo bo zjutraj vstal? Tam-ta-ri-ra.	Moram dobiti to (Boom boom boom)
Kdo se bo igral? Tam-ta-ri-ra.	To (Boom boom boom)
A ti bo kaj žal?	To (Boom boom boom)
Komu boš prodal, ko nas več ne bo?	(Boom boom)

Refren	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta
Slovenski refren	12	8	13	8	5	15	7	11
Preveden refren	13	4	11	10	8	9	6	9

Tudi v drugem primeru je vrstnikom bil bolj všeč slovenski refren, saj se je zanj odločilo 79 učencev (37 dečkov in 42 deklic), kar je 53 % odstotkov vseh izprašanih, medtem ko se je za prevod odločilo 70 učencev (38 dečkov in 32 deklic).

Iz leta 2010 sta refrena iz tretjega primera. Skupina *Tabu* je s pesmijo *Poljubljena* na *Lestvici največkrat predvajanih skladb* zasedla tretje mesto, *Kesha*, ameriška pop pevka, pa je s pesmijo *Tik tok* dosegla prvo mesto na *Lestvici tujih največkrat predvajanih skladb* – refren slednje pesmi je preveden v slovenščino.

3. a)

b)

Nikdar sonce ni tako žarelo Kot za naju dva, kot za naju dva Nikdar jutro ni tako se vnelo Kot za naju dva, poljubljena Nikdar še tako, kot s tabo Morje ni tako bučalo Nikdar polje ni tako dišalo Kot za naju dva, ko se ljubiva	Ne ustavi se, daj nag las, DJ, na raznese moje zvočnike, nocoj grm v boj, dokler ne vidim sončne svetlobe, ura tiktaka, ampak zabava se ne konča.
---	---

Refren	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta
Slovenski refren	14	8	7	13	3	17	5	20
Preveden refren	11	4	17	5	10	7	8	0

V tretjem primeru se je za slovenski refren odločilo 87 učencev (29 dečkov in 58 deklic), kar je 58 % odstotkov vseh izprašanih, za prevedenega pa 62 mladostnikov (46 dečkov in 16 deklic). V tem primeru so se pokazale največje razlike med dečki in deklicami.

Zadnji primer refrenov je iz leta 2013, ko je skupina *Tabu* s pesmijo *Hvala za ribe* na *Lestvici največkrat predvajanih skladb* zasedla deseto mesto, *Macklemore and Ryan Lewis*, ameriški hip-hop duet, pa je s pesmijo *Thrift shop* dosegel prvo mesto na *Lestvici tujih največkrat predvajanih skladb* – refren slednje pesmi je preveden v slovenščino.

4. a)

b)

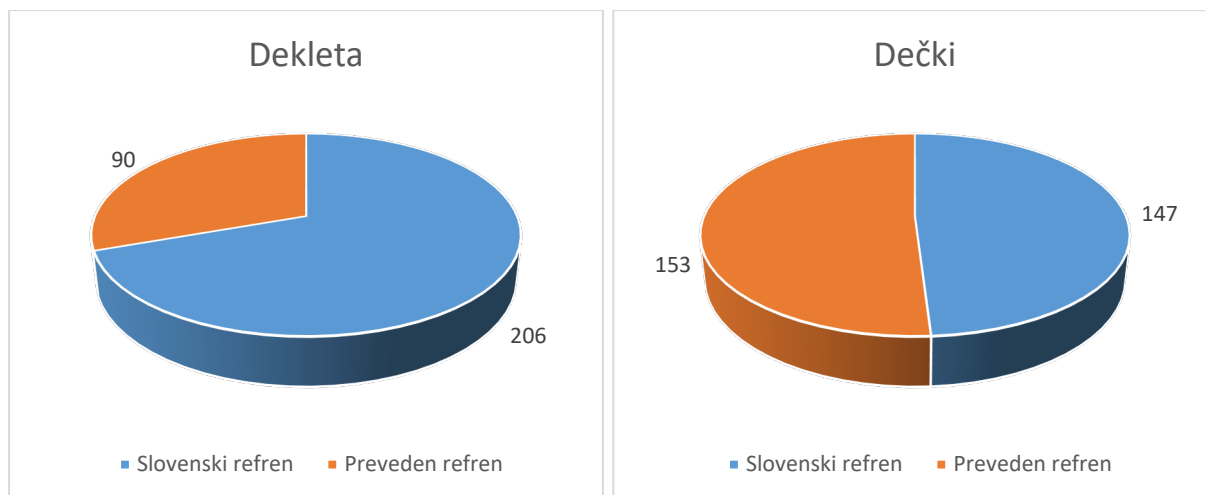
Dovolj je človeka iz meda in mleka Ki mi obljublja sanje zaman Rabim nekoga - nekoga, ki šteka Da je skupaj lažje biti sam	Odstranil bom par etiket, v žepu imam samo dvajset dolarjev, lovim in iščem kupčijo, to je prekleto super.
---	---

Refren	6. razred		7. razred		8. razred		9. razred	
	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta	dečki	dekleta
Slovenske pesmi	17	7	13	12	4	17	6	17
Prevedene pesmi	8	5	11	6	9	7	7	3

Tudi v četrtem primeru so se učenci v 62 % odstotkih odločili za slovenski refren – to je 93 učencev (40 dečkov in 53 deklic). Prevod je prepričal 56 učencev (35 dečkov in 21 deklic).

S to analizo potrjujem hipotezo, da bi prevod angleških besedil v slovenščino poslušalcem postal nezanimiv.

GRAFIKON 7: Prikaz refrenov

Grafikona prikazujeta, koliko dečkov in deklic se je odločilo za slovenski ali preveden refren. Potrjujem hipotezo, da se je več dečkov (51 %) odločilo za prevedene refrene, večina deklet (70 %) pa za slovenske.

Najpogostejši odgovori na vprašanje zakaj:

Za refren A so se odločali, ker se jim je zdel romantičen, boljši, ker ima besedilo pomen, se ne ponavlja, ker jim je všeč tema. Odločitev refrena B so utemeljili s tem, da so napisali, da jim je bolj smešen, ker ni ljubezenski. Veliko jih ni vedelo odgovora na vprašanje, zakaj so se odločili za izbrano.

V prejšnjem poglavju sem analizirala besedila, ki so kvalitetna, kar me je pripeljalo do zaključkov, ki sem jih izpostavila. Odločila sem se še analizirati besedila izvajalcev, ki so jih vrstniki uvrstili med tiste, ki jih najraje poslušajo.

PREGLEDNICA 12: Analiza učencem najbolj všečnih besedil

NASLOV	KITICE	VERZI	RIME	TEMA	MOTIV
Damjan Murko, <i>Šok</i> (170)	7	24	zaporedna	ljubezen	Preseneti ga, kaj se skriva pod krilom.
Damjan Murko, <i>Ritka prehlajena</i> (108)	6	24	zaporedna	riti	Opisuje kakšne ritke so mu všeč
Challe Salle, <i>Letim</i> (204)	12	52	zaporedna	ljubezen	Zaljubljen je kot najstnik.
Challe Salle, <i>Legenda</i> (349)	9	50	zaporedna	zabava	Zabav s prijatelji mu pomeni največ.
Challe Salle, <i>Lagano</i> (311)	4	65	zaporedna	nesrečna ljubezen	Zaljubljen je v punco, ki mu ne vrača ljubezni

Ob analizi besedil, ki so jih izbrali učenci za najljubše, sem ugotovila, da je povprečno število kitic 7,6, da vsebujejo 43 verzov ter 228 besed. Prevladuje zaporedna rima.

Predvsem Challe Salle ima ogromno slogovno zaznamovanih besed. Tri analizirane pesmi imajo 864 besed, od tega je kar 180 slogovno zaznamovanih, kar je 4,8 %. Pri Damjanu Murku izstopa vulgarna tematika.

	KITICE	VERZI	BESEDE	SLOG. ZAZN.	RIME	TEMA
TABU	5,6	26	138	0,9 %	zapletena	ljubezen
IZBRANI ¹⁰	7,6	43	228	4,8 %	zaporedna	zabava

Menim, da na kvaliteto besedila ne vpliva število kitic, verzov in besed. Sicer so iz preglednice razvidne razlike, ampak najbrž zaradi tega, ker ne gre za isti žanr. Se pa mi zdi, da lahko kvaliteto ocenimo glede na rime in samo tematiko pesmi. Dr. Zoran Milivojević pravi, da ljudi radi poslušajo glasbo, ki jim vzbuja emocije in da je ena od teh prav ljubezen, ki je ljudem zelo pomembna, saj v povezavi z njo ljudje občutijo različna čustva – tipičen je občutek žalosti zaradi nesrečne ljubezni. Ker so ljudje v življenju imeli tovrstne izkušnje, se z besedilom poistovetijo in svoja doživljanja projicirajo v odvisnosti na vsebino besedila.

¹⁰ Izbrani izvajalci so tisti, katere so učenci naše šole najraje poslušajo.

8 ZAKLJUČEK

Raziskovalna naloga prikazuje odnos slovenskih mladostnikov do lastnega jezika. Prejšnje leto smo obeležili 100. obletnico Cankarjeve smrti, letos pa obeležujemo 170. obletnico smrti dr. Franceta Prešerna in 200. obletnico smrti Valentina Vodnika. Gre za tri velikane, ki so s svojimi deli in delovanjem vplivali na razvoj slovenskega jezika. Skozi raziskavo in analize so se mi porajala vprašanja, zakaj učenci raje poslušajo tujo glasbo, če pa že poslušajo slovensko, zakaj ravno izberejo tisto, ki ni kvalitetna. Prav tako me je zanimalo, zakaj sploh nimajo želje po poslušanju slovenske glasbe ter na kakšen način mladostnikom približati lasten jezik in preprečiti mačehovski odnos do njega. Za odgovore sem prosila dr. Mirana Pustoslemška, psihiatra in vodjo *Enote za forenzično psihiatrijo* in kulturnega antropologa *Univerzitetnega kliničnega centra Maribor*. Njegova razmišljanja sem vključila pod vsako hipotezo.

HIPOTEZA 1: Tuji izvajalci so med slovensko mladino bolj poslušani kot domači.

Hipotezo potrdim, saj so rezultati ankete pokazali, da je vsem učencem bolj všeč tuja glasba – za ta odgovor se je odločilo 145 učencev, kar je 97,3 % odstotkov vseh izprašanih.

Na vprašanje, zakaj je temu tako, mi je dr. Pustoslemšek odgovoril, da ima preferenca¹¹ do tuje glasbe več vidikov. Lahko izhaja iz kompleksa manjvrednosti, ki je lahko povezan s povečevanjem tujega. Kot primer slednjega lahko vzamemo navado ruskega plemstva, da so med sabo komunicirali v francoščini in lahko predpostavimo, da niso imeli problema z manjvrednostnim kompleksom. Lahko je v ozadju težnja po identifikaciji z jezikom, kulturo ali družbo, ki ji pripisujemo večjo vrednost od lastne.

HIPOTEZA 2: Slovenski vrstniki raje poslušajo nekvalitetno slovensko glasbo.

Hipotezo lahko potrdim, saj so se v anketi vrstniki odločali za izvajalce, ki veljajo za nekvalitetne, kar pomeni, da je v besedilih veliko vulgarne tematike, slogovno zaznamovanih besed in zaporedna rima. Na to vprašanje dr. Pustoslemšek poda odgovor, da afiniteta¹² do nekvalitetne glasbe z nekvalitetnimi besedili kaže na glasbeno nekultiviranost, nepoznavanje, povprečnost, prilagodljivost in nekritično povzemanje glasbenega okusa okolice. Prav tako na pomanjkanje želje po spoznavanju raznolike kvalitetne glasbe, ki je ni malo.

---

¹¹ »Preferenca je prednost, ugodnost« (SSKJ).

¹² »Afiniteta je podobnost, sorodnost« (SSKJ).

HIPOTEZA 3: Kvalitetna slovenska glasba je poslušljiva.

Tudi to hipotezo lahko potrdim, saj sem prav z analizo besedil skupine *Tabu*, ki je na *Lestvici največkrat predvajanih skladb* prisotna že 16 let, dokazala, da gre za kvalitetna besedila, ki so poslušljiva, smiselna ter dokazujejo, da je slovenski knjižni jezik lep in speven, saj je v vseh analiziranih besedilih (55), ki imajo skupaj 7581 besed, le 72 tistih, ki so slogovno zaznamovane, kar je 0,9 odstotkov.

»Pomanjkanje želje poslušanja kvalitetne slovenske glasbe ima lahko vzrok v nepoznavanju slednje. Predvsem je škoda za tiste mlade ljudi, ki imajo sicer afiniteto do poslušanja kvalitetne glasbe, vendar jim je nihče ne predstavi. Morda ima tu svojo nalogo tudi šola, je pa vsekakor bolje, če bi prišli v stik z njo na neformalen, spontan način. Morda je razlog za to tudi pomanjkanje kvalitetnih klubov, kjer bi vrteli več slovenske glasbe,« pove dr. Pustoslemšek.

HIPOTEZA 4: Prevod angleških besedil v slovenščino bi poslušalcem postal nezanimiv.

Hipotezo potrjujem, saj sem ugotovila, da je učence bolj prepričal slovenski refren. V prvem primeru je to bilo 63 % odstotkov, v drugem 53 %, tretjem 58 % in četrtem 62 % odstotkov vseh vprašanih. Dopuščam možnost, da so izbrali slovenskega, ker je več rim. Zavedam se, da prevod ni enak izvorniku, ampak hipotezo lahko potrdim že iz tega vidika, ker so učenci kot razloge za svojo odločitev navedli, da so prvi primeri refrenov bolj smiselni. Vseeno me je presenetilo, da se je veliko učencev odločilo za prevode. Kljub nesmiselnim besedilom so bili učencem všeč. Dr. Pustoslemšek meni, da gre zagotovo za odraz nevednosti, nekritičnega občudovanja tujega, nizke samozavesti in nizke stopnje samozavedanja. Morda tudi nizke stopnje izobraženosti, predvsem pa nepoznavanja lastne kulture, jezika in zgodovine.

HIPOTEZA 5: Zakon o medijih ima moč vpliva na glasbene navade Slovencev.

Hipotezo delno potrjujem in delno zavračam. Politiki so mnenja, da bo višanje glasbenih kvot spodbudilo poslušalce k poslušanju slovenske glasbe, medtem ko so strokovnjaki (glasbeniki in glasbeni uredniki) mnenja, da se mora zakon postaviti bolj smiselno in da je potrebno izvajalce finančno podpreti.

Same primerjave o tem ali je slovenska glasba v porastu ali ne, nisem uspela pridobiti, sem pa s strani SAZAS-a dobila podatek, da je v letu 2018 bilo uradno izdanih 288 slovenskih pesmi.

Znotraj ankete so bile hipoteze sledeče:

HIPOTEZA 1: Dečki raje poslušajo glasbo kot dekleta.

Hipotezo moram zavrniti, saj se je izkazalo, da so dekleta tista, ki raje poslušajo glasbo vsak dan. Za ta odgovor se je odločilo 67 deklet, kar je 45 % odstotkov vseh izprašanih.

HIPOTEZA 2: Slovensko glasbo raje poslušajo osmošolci in devetošolci.

Tudi tokrat moram zavrniti hipotezo, saj se med posamezniki, ki poslušajo slovensko glasbo, ni našel noben devetošolec. Na naši šoli poslušajo slovensko glasbo en šestošolec, dva sedmošolca in en osmošolec.

HIPOTEZA 3: Dekleta raje poslušajo slovensko glasbo kot dečki.

Analiza anket je pokazala, da slovensko glasbo raje poslušajo dečki (4), (100 %) vseh učencev, ki so se opredelili za poslušanje slovenske glasbe.

HIPOTEZA 4: Zgolj na refren (in ne na celotno besedilo), so pozorni šestošolci in sedmošolci.

Potrjujem hipotezo, saj se je za ta odgovor odločilo več (52) šestošolcev in sedmošolcev, kar je (34,9 %), medtem ko se, po mojih predvidevanjih, osmošolci in devetošolci bolj osredotočajo na celotno besedilo (39), (26 %).

HIPOTEZA 5: Dečki so tisti, ki bodo izbrali angleške refrene, ki so prevedeni v slovenščino.

Hipotezo lahko potrdim, saj so se za prevode refrenov v večini primerov odločali dečki. Tako se je za prvi prevod odločilo 34 dečkov (21 deklic), za drugega 38 dečkov (32 deklic), tretji je prepričal 46 dečkov (16 deklic) in četrti 35 dečkov (21 deklic).

Po vseh teh raziskavah in ugotovitvah razmišljam, kako mladim približati slovenski jezik. Pri tem mi je s svojim mnenjem pomagal dr. Pustoslemšek, saj meni, da bi v glasbi na mlade lahko vplivali tako, da učenec in nekdo, ki pozna slovensko glasbo, skupaj predstavita avtorja ali skupino. Prav tako bi bilo potrebno z mladostniki več govoriti o tem, da ni tako samoumevno, da lahko govorimo svoj jezik, saj so na Štajerskem Nemci med vojno prepovedali slovenščino v šolah, uradih in cerkvi. Po 1. svetovni vojni Italijani na Primorskem prav tako. Znana je zgodba iz okolice Trsta, da je učitelj pljunil v usta deklici, ker je govorila slovensko.

Glede na vse težave, ki jih je slovenski jezik v svoji zgodovini doživel, bi si želela, da se bolj zavedamo njegove pomembnosti ter vsaj s pravilnim govorom, podpiranjem slovenskih

umetniških del, spoštovanjem in hvaležnostjo, da ga sploh imamo v tej obliki, jezik nadgrajujemo, ne pa, da se ga, kot kaže današnji čas, sramujemo. Od tega trenutka bom naredila vse za negovanje slovenskega jezika. Pa ti?

9 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Odkar si je slovenščina v drugi polovici 19. stoletja izborila opaznejšo vlogo v šolstvu in političnem življenju, je dobila priložnost za razvoj in razcvet. Vse premalo se zavedamo težke poti slovenskega jezika ter privilegija, da se lahko v njem šolamo, saj se še nedavno v šolskih klopeh ni smela slišati slovenska beseda. Sedaj, ko pa jo imamo, je ne znamo spoštovati. Z raziskovalno nalogo želim predvsem mladostnike opozoriti na pomembnost negovanja jezika. Že samo z ozaveščanjem lahko dosežemo veliko. Prav izsledki naloge, pa čeprav na majhnem vzorcu, lahko pripomorejo k reševanju težave. Nikakor ne smemo zanemariti moči glasbe, saj ima na mladostnike velik vpliv in bi jim lahko na nevsiljiv način približala ljubezen in odgovornost do jezika. Prav to je poskusil dr. Igor Saksida, ko je slovensko poezijo najstnikom približal na takšen način, da jo je s pomočjo slovenskega raperja Trkaja enostavno uglasbil in izdal v zgoščenki *Kla kla klasika*. Zato sem prepričana, da bi že samo s kvalitetnimi besedili v slovenski glasbi naredili ogromno.

10 PRILOGE

10.1 Natančnejša razlaga uvrstitve skupine Tabu na Lestvice največkrat predvajanih skladb

Leta 2001 so poslušalce nacionalnega radia prepričali s pesmima *Tabu* in *Lahko sem srce*, komercialnega in nekomercialnega pa s *Tabu* in *Dobra vila*. *Ocean* in *Angel* sta bili pesmi, ki sta zasedli obe lestvici leta 2002. Leto kasneje, 2003, sta bili na nacionalnem radiu *Divje* in *Angel*, na komercialnem in nekomercialnem pa zraven omenjenih še *Poljub v srce*, *Angel* in *Ocean*. 2004 je bilo leto, ko je pesem *Divje* bila na obeh lestvicah. Za leto 2005 so na spletni strani SAZAS-a zgolj podatki prvih petdeset mest, kamor se niso uvrstili. 2006 so bili s pesmijo *Lahko sem srce* uvrščeni na lestvico komercialnih in nekomercialnih radijev. *Oblak za dva* je leta 2007 bil uvrščen na lestvico nacionalnega radia. Leta 2008 so s pesmijo *Pesek in dotik* kraljevali na lestvici nacionalnega radia, na komercialnem in nekomercialnem radiu so se uvrstili s pesmijo *Oblak za dva*. 2009 je bilo leto, ko so na lestvici nacionalnega radia zasedi kar tri mesta s pesmimi *Namesto srca*, *Pesek in dotik* in *Oblak za dva*, na lestvici komercialnega in nekomercialnega radia pa kar šestkrat – zraven omenjenih še *Lahko sem srce*, *Dobra vila* in *Divje*. To leto je navedeno tudi število predvajanj za vsako pesem, a od leta 2013 številka ponovno ni. 2011 so na nacionalnem radiu ponovno zasedli tri mesta (*Poljubljena*, *Pesek in dotik* in *Namesto srca*), na komercialnem in nekomercialnem pa pet – zraven omenjenih še *Dobra vila* in *Lahko sem srce*. Prvo mesto nacionalnega radia so leta 2011 dosegli s pesmijo *Poljubljena*, uvrstili so se še s pesmima *Lahko sem srce* ter *Pesek in dotik*, na lestvico komercialnega in nekomercialnega radia se je uvrstila pesem *Poljubljena*. Leto kasneje sta bili na nacionalni radio uvrščeni *Romanje* in *Poljubljena*, na komercialni in nekomercialni pa *Romanje* in *Lahko sem srce*. Leta 2013 so pesmi *Hvala za ribe*, *Nekoč nekje* in *Romanje* bile uvrščene na lestvico nacionalnega radia, *Poljubljena*, *Lahko sem srce*, *Pesek in dotik*, *Romanje* in *Angel* pa na lestvice komercialnega in nekomercialnega radia. Dve pesmi, *Nekoč nekje* in *Male vojne*, sta se leta 2014 uvrstili na lestvice nacionalnega radia, medtem ko so se na lestvice komercialnega in nekomercialnega radia uvrstile štiri pesmi: *Nekoč nekje*, *Poljubljena*, *Dobra vila* in *Lahko sem srce*. 2015 je bilo leto, ko sta bili na lestvici nacionalnega radia uvrščeni *Nekoč nekje* in *Ocean*, na lestvici komercialnega in nekomercialnega radia pa je bilo uvrščenih pet pesmi: *Poljubljena*, *Nekoč nekje*, *Lahko sem srce*, *Dobra vila* ter *Pesek in dotik*. 2016 so bile na lestvicah nacionalnega radia uvrščene kar štiri pesmi (*Greva dol*, *Do kosti*, *Nekoč nekje*,

Nabiralka zvezd), komercialnega in nekomercialnega pa sedem (*Poljubljena, Dobra vila, Lahko sem srce, Tabu, Ocean, Pesek in dotik in Angel*).

10.2 Intervju z Iztokom Melanškom

Menite, da poslušalce bolj prepriča melodija ali je to besedilo pesmi?

Menim oz. vem, da jih najbolj prepriča besedilo, saj so to pokazale tudi raziskave. Obstaja ena stvar, ki se ji reče »hook«, po katerem tudi merijo skladbe. Žalostno je, da so zdaj skladbe merjene, da jih lahko uvrstijo na program. Izberejo si sedem sekund ene skladbe, kjer so najbolj značilne besede. Ko poslušalci to pesem poslušajo, se jim najbolj utrne neka lepa melodija in lepa besedna zveza. Torej poslušajo oboje. Ampak v spominu jim po navadi ostane lepa besedna zveza. Sam poslušam besedila, če jih razumem.

Kaj pa nastane prej pri vas: glasba ali besedilo?

Pri nas vedno prej nastane glasba. Tako smo začeli in tako se je tudi ustalilo. Vedno do sedaj oz. v večini primerov je kitarist pripravil »demo«. V njem je melodija zaigrana na kitaro ali klavir. Vedno mi je bilo lažje tako pisati, ko slišim, kakšni so akordi, kakšen je »feeling« pesmi. Ali je to neko pričakovanje ali je čista zabava ali je žalostno ali gre morda za neko olajšanje. To skozi glasbo začutim in tako nastane besedilo. Vem pa, da veliko skupin dela obratno.

Kje pa najdete navdih za besedila?

Čisto različno. Imam to srečo, da v Sloveniji ne živimo v nekih hudih okoliščinah. Po navadi je tako, da najlepša besedila prihajajo iz neke hude bolečine, na primer vojne ali smrti. Celotna rap scena temelji na »gangsta« stilu, ki ga v Sloveniji tudi ni dosti, ampak vseeno se dela. Tako da, kaj meni preostane, če nisem imel prevelikih travm v življenju? Opazujem stvari okrog sebe, poslušam melodijo na »demu«. Kar slišim, me potegne v neko smer. Imam to srečo, da imam veliko sposobnost empatije, da se lahko hitro vživim v vlogo nekoga v drugem položaju. Velikokrat se moram spremeniti v žensko. Najlažje je, če se mi po glavi podi neka besedna zveza, enih par besed skupaj nametanih in po tem ustvarim zgodbo. Po navadi, ko slišim glasbo, mi enih par besed »šprica« ven in tisto uporabim. Nato pletem zgodbo kot pajek mrežo.

Kakšni so vaši občutki, ko pišete besedila?

Joške mi rastejo in menstruacijo dobim (smeh). Ampak to ni hec, ker jaz sem vedno pisal za punce v naši skupini. Tri punce so bile. Če bi kot moški napisal besedilo v ženskem spolu, ljudje pevki, ko bi odpela, ne bi verjeli, res ne. Preden začnem pisati, rabim uro do dve, da se preklopim in dejansko postanem ženska. Ampak občutki so takšni, kakršna je zgodba v tisti pesmi. Dlje kot jo pišem, vedno bolj.

Ko pišete, se osredotočite samo na besedilo ali prepustite mislim svoj tok?

Menim, da to dvoje drug brez drugega sploh ne bi šlo. Moram odtavati, če ne, bi bile čisto navadne besede. Ogromno je odvisno od glasbe. Če tam nekaj narašča, ne moreš uporabiti navadnega samostalnika za nekaj, kar je energetično. Malo razmišljaš matematično, malo pa si dovoliš odplavati.

Čemu pa dajete večji poudarek: spevnosti ali zlogovanju?

Spevnosti. To se mi zdi bolj pomembno. Pomembnejše je, da je prava beseda na pravem mestu, da se lepo odpelje. Če želiš tekočnost branja, ne moreš zmeraj uporabiti črk g in k. Rad imam, da stvari tečejo, da lahko pevka to zapoje, ko se postavi na oder, da se zvali iz nje in da se ji ni treba lomiti s temi čudnimi zlogi. To je zelo pomembno.

Ali zaradi tega trpi besedilo?

Nikoli ne bomo vedeli, kako bi bilo, če bi naredil drugače. Mislim, da ne trpi. Še zmeraj ne pišem poezije. Dinamika glasbe gre čisto vzporedno z dinamiko besedila. Pomembno je, da lepo zazveni, sploh v današnjih časih.

Se kdaj srečate z idejno blokado?

Da, velikokrat. Nikoli ne pišem na zalogo in doma nimam pripravljenih 15 besedil. Dejansko nimam nobenega, moram pa jih napisati 7 za novi album. Ker se ukvarjam še z drugimi stvarmi, zvečer, ko sem utrujen, ne morem pisati. Za to potrebujem 2 do 3 dni, da padem v občutek. Malo berem knjige ali karkoli, da mi možgani začnejo delovati tako kot mi po navadi – takrat lahko začnem pisati. Potrebujem mir.

Kakšen pa je proces pisanja?

Po navadi začnem z eno besedno vezo. Z nečim, kar mi je všeč, kar čutim, da zaznamuje določeno pesem. Nato okrog tega pletem besede. Včasih začnem z refrenom in po tem šele naredim kitice. Včasih mi je nekaj tako všeč, da začnem s tistim in se po tem samo razvija. Če najdem tisti pravi verz, tistih nekaj besed, je pesem rešena – samo do tistega morem priti, do tistega začetka, po tem gre lahko. Ponoči, vedno ponoči. Nobena pesem še ni nastala zjutraj.

Specialni pedagog, gospod Marko Juhant, pravi, da pisanje z roko vpliva na proces ustvarjalnega razmišljanja. Na kakšen način pišete vi?

Tipkam, ker mi je veliko lažje. Velikokrat imam kakšne male »frazice«, kakšne besedne igre, ki se jih spomnim čez dan. Shranjujem jih v beležko na telefonu. Drugače pa imam zelo rad, da si spremenim fond na telefonu glede na počutje, da mi je bolj zabavno in da je vse bolj nežno.

Zelo, zelo obračam besede. Včasih vem točno, kaj želim povedati, ampak imam prostora samo za šest zlogov ... zdaj pa povej ti en stavek v šestih zlogih. Potem moraš pa obračati. Če bi jaz to pisal in pisal in pisal, ne bi šlo. Pa še grdo pišem.

Koliko časa potrebujete, da napišete pesem?

Čisto odvisno. Včasih se kakšna pesem napiše v trenutku. Tudi v 10 minutah sem napisal pesem, *Začarano telo*, ki je meni ena od boljših. Bila je napisana v trenutku. Drugače se piše tudi po teden. Včasih se zgodi, da ob prihodu v studio določena stvar ne poteka tako, kot sem si zamislil. Nato je potrebno spreminjati. To se lahko zavleče tako dolgo kot snemanje ene pesmi, kar je lahko tudi več kot en teden. Res je popolnoma odvisno, ni pravila pri meni.

Kdo je vaša ciljna publika?

Ne delamo za ciljno publiko, saj se je skozi leta izkazalo, da imamo publiko od osnovnošolcev do ljudi v domovih za ostarele. Na našem koncertu so vse starostne skupine in vsi znajo besedila. Nikoli si nismo zadali, za koga delamo. Očitno imamo takšno srečo, da se lahko dotakne vsakega, ne glede na generacijo.

Kdaj ste napisali svojo prvo pesem?

Leta ne vem. *Dobra vila* je bila. Spomnim se, da je bilo zvečer in spomnim se, da je snežilo. Skozi okno sem gledal, tako kot ona na začetku. Ko sem prišel v skupino, je besedila pisal Marjan Pader. Nato sem želel poskusiti še sam in se je prijelo.

Se pri pisanju dosti posvetujete z drugimi člani skupine?

V zadnjem času vedno več. Predvsem s kitaristom, ki je tudi avtor glasbe. Pomaga mi, če vem, kaj je imel v glavi in kaj je čutil, ko je ustvarjal. Zadnja leta sva ugotovila, da si včasih zapiše, o čem bi lahko govorila pesem. Tudi njegove ideje včasih uporabim.

Ali sprememba članov vpliva na pesmi?

Ne zanalašč, ampak na nezavedni ravni se stvari spremenijo, ker so karakterji različni in spet smo tam, ko se jaz postavljam v kožo naše pevke. Ko poskušam razmišljati tako, kot razmišlja Eva, ali Tina in Nina, čisto vsaka je drugačna. Sej se verjetno tudi na glasbi sliši, to sicer vi bolj slišite kot mi, tako, da se pozna.

Se pesem prilagodi pevki?

Da, se. Nezavedno. Najbolj je prišlo do izraza, ko smo zamenjali pevko.

Na kakšen način želite poslušalcu približati slovensko glasbo?

Ne vem, če lahko z besedili kaj narediš. So določeni načini, ki jih uporablja na primer Jan Plestenjak, ko recimo v kakšno pesem vključi celo geografijo. Gre za super način, da približaš slovensko glasbo. Sam ne uporabljam teh metod.

Vaša najljubša slovenska pesem? Zakaj?

Zelo sta mi všeč *Julija* od Aleksandra Mežka in *Čas* od Dan D. Veliko slovenskih pesmi mi je všeč. Rad prisluhnem pesmim Andraža Hribarja. Ugotovila sva, da zelo zelo podobno piševa. Tudi Tokac¹³ super piše. Sedaj, ko nisem več nikogaršnji oboževalec, sem zelo kritičen.

Kako bi vi uredili zakon o medijih?

To se ureja že odkar smo mi aktivni. Zelo težko je reči, kaj je boljše. Ali je prav, da postavijo kvote, koliko slovenske glasbe se mora vrteti. Po eni strani, če postavimo kvote, morajo predvajati res dosti slovenske glasbe. Potem bi se predvajala tudi takšna slovenska glasba, ki ni najboljša, kar pomeni, da bi ljudje manj poslušali radio. To je dilema radijev. Sem bolj za to, da se ne postavljajo kvote, ampak se dejansko slovenske skupine prisili, da delajo dobro glasbo. Če bo glasba dobra, bo prišla tista obstoječa kvota noter.

Zraven pisanja pesmi ste se osredotočili še na pisanje otroških knjig. V kolikšni meri sta ti dve književni zvrsti primerljivi?

Moj slog pisanja je bil všeč *Malim junakom*,¹⁴ zato so me povabili k sodelovanju. Malo je sicer napisana v mojem slogu, je pa tudi poenostavljena. Nisem uporabljal velikih besed, ampak tudi ne banalnih stvari. Ubral sem srednjo pot in izpadlo je zelo lepo.

---

¹³ Tokac je vzdevek pisca besedil in člana skupine Dan D, Tomislava Jovanovića.

¹⁴ Mali junaki so personalizirane otroške knjige.

10.3 PREGLEDNICA 13: Tvoja najljubša slovenska pesem?

NASLOV:	IZVAJALEC:
Šok	Damjan Murko
Lagano	Challe Salle
Letim	Challe Salle
Stara dobra	Jan Plestenjak
Ledena	Siddharta
Legenda	Challe Salle
Prehlajena ritka	Damjan Murko
Soba 102	Jan Plestenjak
Hvala ne	Lea Sirk
Piknik	Siddharta
Čebelar	Lojze Slak
Jaz sem nor	Adi Smolar
5 do polnoč	Tanja Žagar
Prvič vem	Power Dancers
Za naju	Nina Pušlar
Anakonda	Matter
Rock me	Modrijani
Ne bodi kot drugi	Ditka
Cela ulica nori	Kingston
Pun kufer	Challe Salle
Vroč	BQL
Peru	BQL
Ptica	BQL
Balerina	Mambo Kings
Mrtva reka	Marjan Smode
Muza	BQL
Iz zibelke v grob	Ezy-G
Beli princ	Tanja Ribič
Dobro jutro življenje	Alja

Hvala za ribe	Tabu
Po tebi vse diši	Ansambel Still
Adijo madame	Poskočni muzikanti
Jagode in čokolada	Rok'n'bend
Zmaga	Challe Salle
Mlinar na Muri	Chateau
Ti si moja rožica	Modrijani
Zgoraj brez	Atomik Harmonik
Pot v Ljubljano	Magnifico
Slavček	Damjan Murko
Pozdrav narodu	Ezy-G
Oj, kozarček moj	Korado in Brendi
Mi gremo pa na morje	Čuki
Številka 3	Tanja Žagar
Arriva	Tanja Žagar

7. Katero glasbo najraje poslušáš? (Obkroži.)

TUJO

SLOVENSKO

Zakaj?

---

8. Se ti zdi, da je v medijih dovolj slovenske glasbe? (Obkroži.)   DA   NE

9. Si želiš v medijih slišati več slovenske glasbe? (Obkroži.)   DA   NE

10. Katero slovensko skupino najraje poslušáš? (Obkroži le en odgovor.)

- a) SIDDHARTA
- b) KINGSTON
- c) DAN D
- d) ATOMIK HARMONIK
- e) TABU
- f) BQL
- g) MODRIJANI
- h) SLON IN SADEŽ
- i) DRUGO _____

11. Kdo je tvoj najljubši slovenski izvajalec? (Obkroži le en odgovor.)

- a) TANJA ŽAGAR
- b) DOMEN KUMER
- c) LEA SIRK
- d) JAN PLESTENJAK
- e) NEISHA
- f) MAGNIFICO
- g) NUŠA DERENDA
- h) ŽAN SERČIČ
- i) DRUGO _____

12. Tvoja najljubša slovenska pesem?

NASLOV _____ IZVAJALEC _____

13. Se bolj osredotočaš na besedilo ali na glasbo? (Obkroži.)

BESEDILO

GLASBA

14. Se osredotočiš na celotno besedilo ali zgolj na refren? (Obkroži.)

CELOTNO BESEDILO

REFREN

15. Izberi refren, ki ti je bolj všeč:

1. a) Moj dotik začuti tvoje prste,
prsti čutijo ljubezni zlat dotik.
Ustnice zardijo v barvi sreče,
sreče, da zdaj eno sva.
- b) Imela je kavbojke in škornje s krznom,
ves klub je gledal samo njo,
udarila je v tla,
naslednje stvari, ki se je zaveš,
mala je šla nižje, nižje, nižje ...

Zakaj? _____

2. a) Kdo bo s tabo spal? Tam-ta-ri-ra.
S kom se boš igral? Tam-ta-ri-ra.
A se boš smejal?
Komu boš prodal, ko nas več ne bo?
Kdo bo zjutraj vstal? Tam-ta-ri-ra.
Kdo se bo igral? Tam-ta-ri-ra.
A ti bo kaj žal?
Komu boš prodal, ko nas več ne bo?
- b) Boom, boom, boom.
Moram dobiti to (boom, boom, boom)
Moram dobiti to (boom, boom, boom)
Moram dobiti to (boom, boom, boom)
Moram dobiti to (boom, boom, boom)
To (boom, boom, boom)
To (boom, boom, boom)

Zakaj? _____

3. a) Nikdar sonce ni tako žarelo,
kot za naju dva, kot za naju dva.
Nikdar jutro ni tako se vnelo,
kot za naju dva, poljubljena.
Nikdar še tako kot s tabo,
morje ni tako bučalo.
Nikdar polje ni tako dišalo,
kot za naju dva, ko se ljubiva.
- b) Ne ustavi se, daj na glas,
DJ, naj raznese moje zvočnike,
nocoj grem v boj,
dokler ne vidimo sončne svetlobe,
ura tiktaka, ampak zabava se ne konča.

Zakaj? _____

3. a) Dovolj je človeka iz meda in mleka,
ki mi obljublja sanje zaman.
Rabim nekoga – nekoga, ki šteka,
da je skupaj lažje biti sam.
- b) Odstranil bom par etiket
v žepu imam samo dvajset dolarjev,
lovim in iščem kupčijo,
to je prekleto super.

Zakaj? _____

Hvala za sodelovanje. ☺

10.5 Intervju z dr. Miranom Pustoslemškom

Zakaj učenci raje poslušajo tujo glasbo?

Preferenca do tuje glasbe ima več vidikov. Lahko izhaja iz kompleksa manjvrednosti, ki je lahko povezan s povečevanjem tujega. Kot primer slednjega lahko vzamemo navado ruskega plemstva, da so med sabo komunicirali v francoščini in lahko predpostavimo, da niso imeli problema z manjvrednostnim kompleksom. Lahko je v ozadju tendenca po identifikaciji z jezikom, kulturo ali družbo, ki ji pripisujemo večjo vrednost od lastne.

V anketi sem vključila primerjavo slovenskega in prevedenega angleškega refrena. Čeprav so tuji refreni nesmiselni, so bili učencem všeč. Zakaj menite, da je tako?

To je zagotovo odraz nevednosti, nekritičnega občudovanja tujega, nizke samozavesti in nizke stopnje samozavedanja. Morda tudi nizke stopnje izobraženosti, predvsem pa nepoznavanja lastne kulture, jezika in zgodovine.

V primeru, ko se odločijo za slovensko glasbo, poslušajo takšno, ki je nekvalitetna (polna vulgarnih in slogovno zaznamovanih besed). Kje je vzrok za takšno odločitev?

Afiniteta do nekvalitetne glasbe z nekvalitetnimi besedili kaže na glasbeno nekultiviranost, nepoznavanje, mediokriteto, konformizem in nekritično povzemanje glasbenega okusa okolice. Prav tako na pomanjkanje želje po spoznavanju raznolike kvalitetne glasbe, ki je ni malo.

Zakaj mladostniki sploh nimajo želje po poslušanju slovenske glasbe?

Pomanjkanje želje poslušanja kvalitetne slovenske glasbe ima lahko vzrok v nepoznavanju slednje. Predvsem je škoda za tiste mlade ljudi, ki imajo sicer afiniteto do poslušanja kvalitetne glasbe, vendar jim je nihče ne predstavi. Morda ima tu svojo nalogo tudi šola, je pa vsekakor bolje, če bi prišli v stik z njo na neformalen, spontan način. Morda je razlog za to tudi pomanjkanje kvalitetnih klubov, kjer bi vrteli več slovenske glasbe.

Kako mladim približati slovenski jezik?

V glasbi morda tako, da učenec in nekdo, ki pozna slovensko glasbo skupaj predstavita avtorja ali skupino. Treba je povedati, da ni tako samoumevno, da lahko govorimo svoj jezik. Na Štajerskem so Nemci med vojno prepovedali slovenščino v šolah, uradih in cerkvi. Na primorskem Italijani prav tako, po Prvi svetovni vojni. Znana je zgodba iz okolice Trsta, da je učitelj pljunil v usta deklici, ker je govorila slovensko.

11 VIRI IN LITERATURA

Matjaž BARBO, 1994: *Slovenska glasbena zavest*. Ljubljana: Zveza kulturnih organizacij Slovenije.

<https://www.besedilo.si/> (ogled 17. 1. 2019)

<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html> (ogled 17. 1. 2019)

<https://www.dnevnik.si/1042728406/slovenija/nova-pravila-radijski-poslusalci-bi-lahko-od-osmih-predvajanih-poslusali-kar-sest-slovenskih-pesmi> (ogled 11. 1. 2019)

<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1608> (ogled 5. 12. 2018)

<https://www.portalplus.si/2937/glasbene-kvota-na-ustavnem-sodiscu/> (ogled 5. 12. 2018)

<https://www.szas.org/> (ogled 12. 12. 2018)

<http://www.t-a-b-u.com/index.php?lang=si> (ogled 11. 11. 2018)